

I EESTI 2005. AASTA MAKSEBILANSS

SISSEJUHATUS

Majanduskasvu mõttes oli väliskeskkond 2005. aastal Eesti majandusele soodne. Koos maailmakaubanduse elavnemisega suurenes ka kaupade väljavedu Eestist ning kaubaekspordi kasvutempo kujunes veelgi kiiremaks kui varasematel aastatel. Aasta keskmisena kiirenes sisemajanduse koguprodukti (SKP) reaalkasv 9,8%ni, mida võib pidada potentsiaalset taset ületavaks.

SKP kasv oli laiapõhjaline ning haaras peaaegu kõiki tegevusalasid ja töötleva tööstuse harusid. Tänu hoogsale majanduskasvule oli viimaste aegade kiiremaid ka tööhõive kasv, mis aasta keskmisena suurenes ligikaudu 2%. Seejuures vähenes töötus ning tööturul osalemise määr hakkas suurenema. Vaatamata tugevale välisnõudlusele oli 2005. aastale iseloomulik uute töökohtade loomine eeskätt teenindussektoris.

Suvest alates kiirenes taas eeskätt investeringutele tugineva sisenõudluse kasv ning ehitus- ja kinnisvarasektori SKP kasvutempo hoogustus peaaegu 10%ni. Kuigi Euroopa Keskpank (EKP) hoidis rahapoliitilised intressimäärad kogu aasta jooksul varasemal tasemel ja 25baaspunktiline tõus toimus alles detsembris, alanesid Eestis välja antud laenu intressimäärad kuni sügiseni. Seetõttu jäi ka laenukasv jõuliseks ning EKP intressimäärade tõstmise ootusel põhinev laenuintressimäärade tõus jõudis Eestisse alles aasta lõpukuudel. Aasta keskmisena oli 2005. aastal tegemist läbi aegade madalaimate laenuintressimääradega.

Traditsiooniliselt on Eesti majandusarengut toetanud tasakaalustatud eelarvepoliitika, mis kiire majanduskasvu aegadel on päädinud koondeelarve ülejäägiga. Ka 2005. aastal oli valitsemissektori sääst tavapärasel tasemel ning eelarveaasta lõppes viiendat aastat järjest tulude ülejäägiga. Lisaks valitsemissektori säästule hakkas 2005. aastal kiiresti suurenema ka leibkondade sääst. Suur osa sellest suunati elamuehitusse ning seetõttu avaldas leibkondade suurenenud säästmine välistasakaalule oodatust vähem positiivset mõju. Võrreldes varasema aastaga paranes jooksevkonto ja SKP suhe ligi 2 protsendipunkti võrra, alanedes 11%ni.

Nii nagu varasematel aastatelgi, oli säästu ja investeringute lõhe katmisel juhtiv roll välismaistel otseinvesteringutel. Kuna need ei katnud kogu rahastamisvajadust, suurenes jätkuvalt ka välisvõlgnevus. Aasta lõpuks kasvas koguvälisvõlg 90%ni SKP suhtes.

Maailmaturul tõusnud naftahinnad tõid Eestis kaasa küll aasta keskmise tarbijahindade tõusu kiirenemise 4,1%ni, kuid samal ajal muutus konkurentsivõimeliseks kohalikust põlevkivist toodetud kütuse hind. Kokkuvõttes jäi kallinenud nafta kaubabilanssi halvendav mõju väikeseks.

Ehkki hinnangud majanduse üldisele sisemaisele tasakaalustatusele ei viidanud kõrvalekalletele pikaajaliselt jätkusuutlikuks hinnatud arengurajast, osutas kinnisvaraturu analüüs võimalikule tasakaalustamatusele. See väljendus eluasemelaenu ja -hindade kiires kasvus, pakkumispoolsetes piirangutes ja keskmisest kiiremini suurenevates tööjõukuludes ehitussektoris. Välistasakaalu aspektist tähendas see suhteliselt suurt, ehkki SKP suhtes vähenenud jooksevkonto puudujääki. Jooksevkonto puudujäägi vähendamine on seetõttu endiselt üks valitsuse majanduspoliitilisi põhieesmärke.

Ülevaate Eesti maksebilansist ja maksebilansi rahvusvahelistest põhinäitajatest annavad tabelid 1.1 ja 1.2.

Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln kr)*

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jooksevkonto	-3 607,7	-5 178,1	-5 643,6	-12 908,0	-15 415,7	-18 351,6	-18 138,4
Kaubad ja teenused	-3 755,4	-3 167,6	-2 247,6	-8 564,6	-10 199,6	-11 918,7	-10 667,8
Kaubad	-12 096,9	-13 371,4	-13 542,4	-18 455,3	-21 666,7	-25 499,0	-23 295,9
kreedid (FOB)	36 995,2	56 118,1	58 798,5	57 948,7	63 443,7	75 199,5	98 148,1
deebet (FOB)	-49 092,1	-69 489,5	-72 340,9	-76 404,0	-85 110,4	-100 698,5	-121 444,1
Teenused	8 341,5	10 203,8	11 294,8	9 890,7	11 467,1	13 580,3	12 628,1
kreedid	21 951,9	25 263,4	28 135,4	28 164,3	30 674,0	35 666,3	39 836,2
deebet	-13 610,4	-15 059,6	-16 840,6	-18 273,6	-19 206,8	-22 086,1	-27 208,1
Tulu	-1 505,8	-3 458,9	-4 898,6	-5 391,1	-7 375,3	-7 951,0	-8 729,4
kreedid	1 964,3	2 032,5	3 022,2	3 371,3	3 449,5	5 484,5	8 463,0
deebet	-3 470,1	-5 491,4	-7 920,8	-8 762,4	-10 824,8	-13 435,3	-17 192,3
Jooksevülekanded	1 653,5	1 448,4	1 502,6	1 047,7	2 159,4	1 518,0	1 258,6
kreedid	2 257,5	1 944,2	2 016,4	2 065,6	3 670,8	5 276,7	6 267,4
deebet	-604,0	-495,8	-513,8	-1 017,9	-1 511,4	-3 758,6	-5 008,7
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	5 916,6	7 433,8	5 026,3	13 055,3	18 260,4	21 532,8	23 235,2
Kapitalikonto	17,8	439,1	253,2	636,4	685,2	1 145,3	1 767,5
Finantskonto	5 898,8	6 994,7	4 773,1	12 418,9	17 575,2	20 387,6	21 467,7
Otseinvesteeringud	3 208,2	5 601,4	5 901,3	2 611,8	10 716,0	8 746,8	29 019,2
Välismaal	-1 239,8	-1 043,1	-3 528,3	-2 188,4	-2 149,3	-3 388,6	-7 727,3
Eestis	4 448,0	6 644,5	9 429,6	4 800,2	12 865,3	12 135,5	36 746,4
Portfelliinvesteeringud	156,0	1 417,5	-665,0	2 442,4	2 431,6	9 102,6	-27 412,6
Nõuded	-1 894,9	153,1	-2 100,2	-3 182,9	-5 351,5	-4 775,7	-10 818,3
Omandiväärtpaberid	187,0	53,3	236,5	9,1	-1 028,9	-2 893,5	-4 848,9
Võlaväärtpaberid	-2 081,9	99,8	-2 336,7	-3 192,0	-4 322,7	-1 882,3	-5 969,4
Kohustused	2 050,9	1 264,4	1 435,2	5 625,3	7 783,2	13 878,3	-16 594,2
Omandiväärtpaberid	3 292,3	-538,8	568,4	912,2	1 526,9	2 205,3	-16 179,7
Võlaväärtpaberid	-1 241,4	1 803,2	866,8	4 713,1	6 256,2	11 673,0	-414,6
Tuletisinstrumendid	0,0	17,5	-34,7	-63,7	-19,3	-8,4	-97,6
Nõuded	0,0	-77,8	-0,3	-43,2	-139,1	-35,1	13,6
Kohustused	0,0	95,3	-34,4	-20,5	119,9	26,8	-111,1
Muud investeeringud	2 534,6	-41,7	-428,5	7 428,4	4 446,8	2 546,4	19 958,8
Nõuded	-1 651,2	-2 638,3	-3 716,7	695,1	-2 284,6	-11 168,8	-10 707,0
Pikaajalised	421,8	-1 108,7	-322,7	-1 083,0	-565,6	-6 052,6	5 432,0
Lühiajalised	-2 073,0	-1 529,6	-3 394,0	1 778,1	-1 719,0	-5 116,2	-16 138,9
Kohustused	4 185,8	2 596,6	3 288,2	6 733,3	6 731,4	13 715,2	30 665,7
Pikaajalised	1 691,5	-549,9	1 814,4	1 829,0	4 309,0	3 740,5	16 085,7
Lühiajalised	2 494,3	3 146,5	1 473,8	4 904,3	2 422,4	9 974,6	14 580,0
Vead ja täpsustused	-511,3	14,8	-112,9	779,5	-532,6	244,2	-212,8
Üldbilanss	1 797,6	2 270,5	-730,2	926,8	2 312,0	3 425,4	4 883,8
Reservvara	-1 797,6	-2 270,5	730,2	-926,8	-2 312,0	-3 425,4	-4 883,8

* Vastavalt täiendava teabe laekumisele on korrigeeritud eelmiste perioodide andmeid.

Tabel 1.2. Maksebilansi rahvusvaheliselt võrreldavad põhinäitajad

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Väliskaubanduse käibe osatähtsus SKP suhtes (%)	105,3	135,2	125,5	114,9	116,7	124,3	133,2
Kaubaeksport/-import (%)	75,4	81,1	81,1	75,9	74,5	74,9	77,3
Nominaalne efektiivne vahetuskurss (% eelmise aasta suhtes)	117,1	97,3	101,3	102,0	103,6	101,0	100,3
Reaalne efektiivne vahetuskurss (% eelmise aasta suhtes)	107,3	96,2	102,0	101,9	101,7	101,3	101,1
Kaubandustingimused (ekspordi ja impordi hinnaindeksite suhe)	107,9	112,6	118,4	112,2	121,6	122,4	119,6
Maksebilansi üldbilansi saldo (välisreservide muut; mln kr)	1 797,6	2 270,5	-730,2	926,8	2 312,0	3 425,4	4 883,8
Välisreservide muudu osatähtsus SKP suhtes (%)	2,2	2,4	-0,7	0,8	1,8	2,4	3,0
Jooksevkonto saldo (mln kr)	-3 607,7	-5 178,1	-5 643,6	-12 908,0	-15 415,7	-18 351,6	-18 138,4
Jooksevkonto saldo valitsusülekanneteta (mln kr)	-5 022,8	-6 154,3	-6 639,9	-13 628,4	-17 198,3	-18 878,5	-18 611,2
Jooksevkonto saldo valitsusülekanneteta (% SKP suhtes)	6,1	6,6	6,4	11,7	13,5	13,3	11,3
Valitsusülekanded (neto; mln kr)	1 415,1	976,2	996,3	720,4	1 782,6	526,9	472,8
Valitsusülekanded (% SKP suhtes)	1,8	1,1	1,0	0,6	1,5	0,4	0,3
Majanduse koguvälisvõlg (% SKP suhtes)	54,8	54,4	55,6	60,1	68,9	81,2	90,2
Riigi välisvõla teenindus (% kogueksporti suhtes)	1,1	1,3	1,0	1,7	0,3	0,2	0,7

MAKSEBILANSISTATISTIKA AEGRIDADE KORRIGEERIMINE

2006. aasta I kvartali esialgse maksebilansi avaldamisel 26. juunil korrigeeriti seni avaldatud aegridu tagasiulatuvalt aastani 2000. Korrigeerimise peamised põhjused olid järgmised.

- Maksebilansistatistika aegridade täpsustamine seoses nende integreerimisega rahvamajanduse arvepidamise süsteemi sisend-väljundtabelitesse (2000–2002). Selle tulemusel revideeriti transpordisektori kaubaveoteenuste algandmeid, mis avaldas mõju kaubaveoteenuste kirjele. Täpsustati ka välisabiteenuste ja -ülekannetega seonduvaid kirjeid seoses algandmete korrigeerimise ning arvestusmetoodikate ühtlustamisega Eesti Statistikaametis (ESA) ja Eesti Pangas (EP). Muutused avaldasid mõju teenuste, jooksev- ja kapitaliülekannete kontodele.
- Väliskaubanduse andmete regulaarne korrigeerimine ESA ja Tolliameti poolt. Täpsustusid väliskaubanduse ekspordi ja impordi, aga ka veoteenuste impordi näitajad.
- Reinvesteeritud tulude täpsustamine – üleminek metoodiliselt korrektsemale tegevuskasumi/-kahjumi meetodile (*Current Operating Performance Concept – COPC*) 2005. aastal põhjustas esialgselt jaotamata kasumi põhjal arvestatud reinvesteeritud tulu arvestusliku näitaja korrigeerimist aastaaruannete tegelike näitajate selgumisel. Täpsustused puudutavad aastaid 2004 ja 2005 ning mõjutavad jooksevkonto tulude ning finantskonto otseinvesteeringute kirjeid.

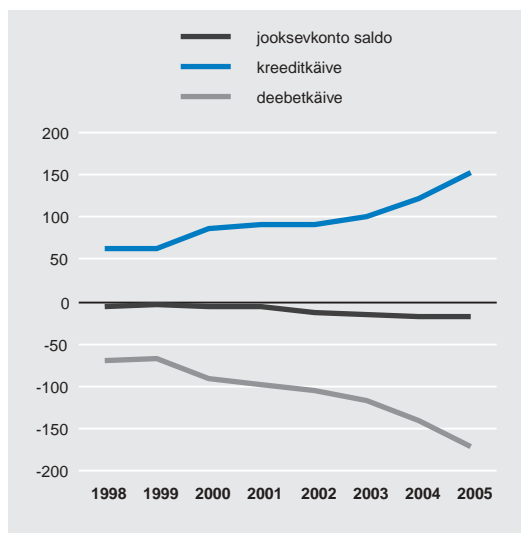
Maksebilansistatistika aegridade korrigeerimise ulatus ja peamised mõjutajad:

Maksebilansi kirje		2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jooksev-konto	Enne (mln kr)	- 5 093,4	-5 889,5	-11 882,9	-15 401,9	-17 963,0	-17 285,8
	Nüüd (mln kr)	-5 178,1	-5 643,6	-12 908,0	-15 415,6	-18 351,6	-18 138,4
	Muutus (mln kr)	-84,7	245,9	-1 025,1	-13,7	-388,6	-852,6
	Muutus (% SKPst)	-0,1	0,2	-0,9	0,0	-0,3	-0,5
	Sellest:						
	väliskaubandus	-0,2	0,3	-0,3	-0,1	-0,7	-0,2
	kaubaveoteenused	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	ariteenused	-0,5	-0,5	-0,4	-0,1	-0,1	0,0
	valitsusteenused	1,4	1,7	0,7	0,0	0,0	0,0
	reinvesteeritud tulu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3
valitsemissektori jooksevülekanded	-0,6	-1,1	-0,7	0,3	-1,1	-0,1	
Kapitali- ja finantskonto	Enne (mln kr)	5 002,7	5 593,3	11 812,8	15 920,9	19 021,9	17 060,1
	Nüüd (mln kr)	5 163,3	5 756,5	12 128,5	15 948,3	18 107,4	18 351,3
	Muutus (mln kr)	160,6	163,2	315,7	27,4	-914,5	1 291,2
	Muutus (% SKPst)	0,2	0,2	0,3	0,0	-0,6	0,8
	Sellest:						
	kapitaliülekanded	0,2	0,2	0,3	0,0	0,1	0,0
otseinvesteeringute reinvesteeritud tulu	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,3	

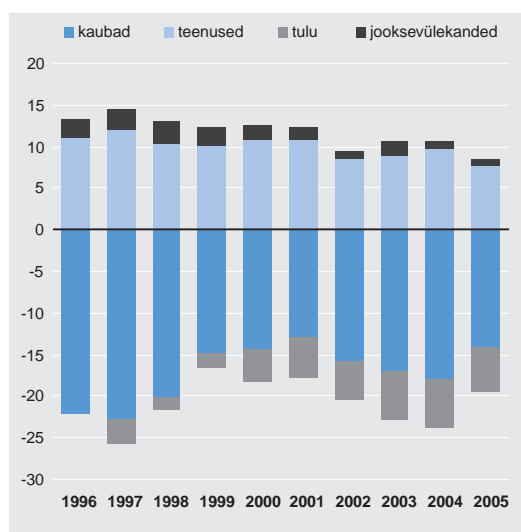
LÜHIÜLEVAADE

Jooksevkonto

Eesti majanduse kiire kasv ning maailmamajanduse mõningane elavnemine 2005. aastal tõid kaasa Eesti välistasakaalu paranemise – maksebilansi jooksevkonto puudujääk hõlmas 11% sisemajanduse koguproduktist (2004. aastal 13%). Absoluutväärtuses jäi puudujääk ligilähedaselt eelmise aasta tasemele, ulatudes 18,1 mld kroonini. Välistasakaalu mõjutas ühelt poolt kaupade ekspordi kiire kasv ning teisalt kõrge investeerimisaktiivsusest tingitud kapitalikaupade suur import. Kaupade ja teenuste kontode negatiivne saldo kokku moodustas 6,5% sisemajanduse koguproduktist (2004. aastal 8,4%). Jooksevkonto kreditiikäive kasvas 26% ja deebetkäive 22%. EL-25 riikide arvele langes kreditiikäibest 76% ja deebetkäibest 78%. Suurim positiivne jooksevkonto saldo oli Eestil Soomega ning suurim negatiivne saldo Saksamaaga.

Jooksevkonto käive ja saldo (mld kr)

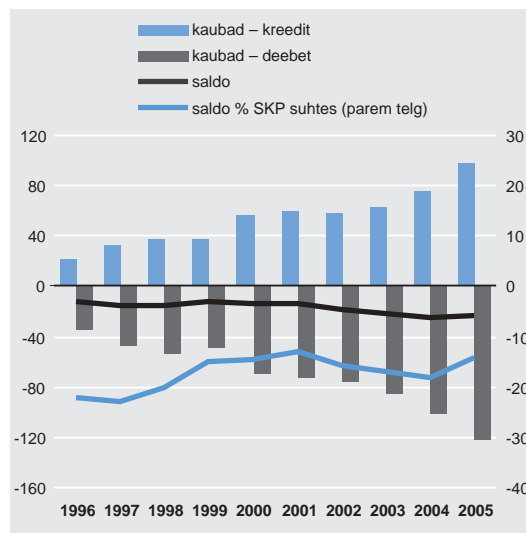

Jooksevkonto komponendid suhtena SKPsse (%)

Kaubad

Jooksevkonto puudujäägi peamise põhjustaja – kaupade konto – negatiivne saldo vähenes aastaga 2,2 mld krooni võrra ja ulatus 23 mld kroonini, moodustades 2005. aasta SKPst 14%. Kaupade väljaveo suurenes 2004. aastaga võrreldes 31% ehk 23 mld krooni võrra ja ulatus 98 mld kroonini. Kaupade sisseveo kasv eelnenud aasta suhtes jäi väljaveo kasvutempole alla, moodustades 21% ehk 21 mld krooni, millega kaupade konto deebetkäive ulatus 121 mld kroonini. Kaupade käibe mahu hüppelist tõusu 2004. aastaga võrreldes mõjutas nii Euroopa Liiduga ühinemine kui ka 2004. aasta esimestel kuudel kehtinud aruandlussüsteemi muutus (üleminek Intrastati aruandlusele ühendusesisese kaubanduse deklareerimise)¹.

Kaupade väljaveo suurimad kaubagrupid olid masinad ja seadmed, puit ja puittooted, mööbel ning metalli- ja tekstiilitööstuse toodang. Sisseveos domineerisid samuti masinad ja seadmed, millele järgnesid keemiakaubad, metalltooted ja transpordivahendid. Peamine väliskaubanduspartner oli Euroopa Liit, mille osa kaupade väljaveos moodustas 78% ning sisseveos 76%. Suurima kaubakäibega partnerriigid EList olid Soome, Rootsi, Saksamaa, Läti ja Leedu, SRÜ riikidest Venemaa, Valgevene ja Ukraina ning muudest riikidest ekspordi osas Ameerika Ühendriigid ja Norra ning impordi osas Hiina ja Jaapan.

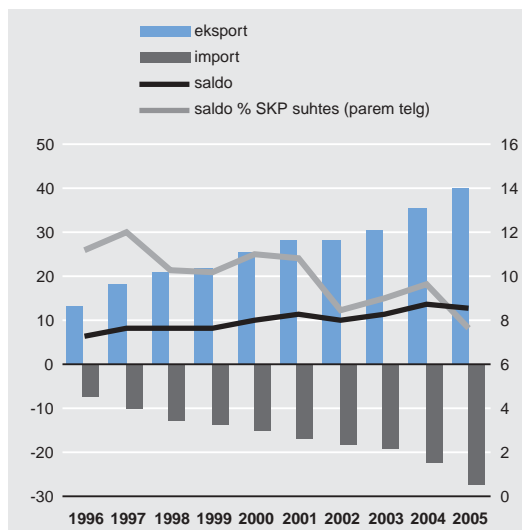

Eesti maksebilansi väliskaubandus (mld kr)

¹ Alates 1. maist 2004 põhineb väliskaubandusstatistika kahe aruandlussüsteemi kombinatsioonil: kaubavahetust Euroopa Liidu väliste riikidega arvestatakse endiselt Maksu- ja Tolliametile esitatud tollideklaratsioonide alusel (nn Extrastat); ühendusesisene kaubavahetus registreeritakse nn Intrastati küsitluse abil, mida korraldab Statistikaamet (vt www.stat.ee). Kui Extrastat võimaldab endiselt kasutada põhikaubandussüsteemi, jättes välja kaubavahetuse läbi tolliladude, siis Intrastat ei võimalda andmetest välja filtreerida läbi vaheladude liikunud kaupa, mis reaalset Eesti siseturule ei jõua, kajastades seega pigem üldkaubanduse põhimõtteid. Seetõttu on nii kaupade sisse- kui väljaveo üldine tase varasemate perioodidega võrreldes kõrgem ja aegridade võrdlemisel tuleb seda eripära silmas pidada. Maksebilansi kaupade konto kredid ja deebet sisaldavad lisaks ametlikule väliskaubandusstatistikale mitmesuguseid meetodikast tulenevaid täiendusi ning hinnanguid Intrastati andmete võimaliku alakaetuse osas.

Teenused

Teenuste konto ülejääk oli 12,6 mld krooni, kahanes aastaga ligi 1 mld krooni võrra ehk 7%. Teenuste käibe dünaamikat mõjutasid enim veeteenused, mille ost kasvas müügiga võrreldes tunduvalt kiiremas tempos. Teenuste konto kogukäibest moodustasid veeteenused enam-vähem sama palju kui aasta varem ehk 41%. Reisisiteenuste ja muude äriteenuste osakaalud langesid pisut ning hõlmasid teenuste kogukäibest vastavalt 26% ja 17%. Oluliselt suurenes ehitusteenuste käibe – nii müüdnud kui ka ostetud ehitusteenuste maht kasvas üle kahe korra. Ehitusteenuste osa teenuste käibes tõusis aastaga 4%lt 7%ni.

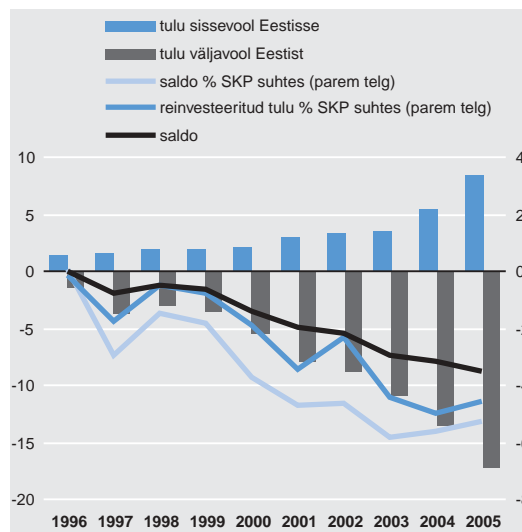

Teenuste konto (mld kr)

Tulu

Tulukonto puudujääk kahanes 10% võrra ning moodustas 8,7 mld krooni. Eesti investorite välismaal teenitud tulu (kreeditkäibe) kasvas poole võrra ja ulatus rekordilise 8,5 mld kroonini. Mitteresidentide poolt Eestisse paigutatud kapitalilt ja tööjõult teenitud tulu (deebetkäibe) kasvas 28% ja oli 17,2 mld krooni. Tööjõutulu moodustas residentide välismaal teenitud kogutulust 38% ja mitteresidentide Eestis teenitud kogutulust 4%. Ülejäänud osa tulust oli investeringutulu.

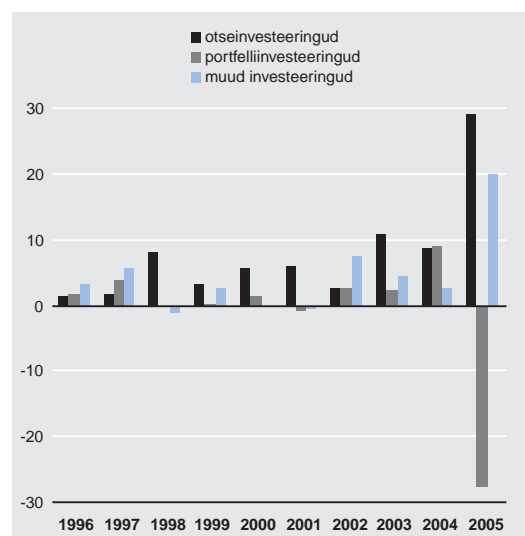
Residentide välismaalt teenitud investeerimistulust hõlmas 62% otseinvesteeringutulu, viiendik portfelliinvesteeringutulu ja viiendik muu investeeringutulu. Mitteresidentide Eestis teenitud investeerimistulust 81% oli otseinvesteeringutulu, 9% portfelli- ja 10% muu investeeringutulu. Reinvesteeritud tulu moodustas 59% residentide ja 73% mitteresidentide otseinvesteeringutulust. Jättes tulukontost välja reinvesteeritud tulu, mille puhul reaalset rahaliikumist ei toimu, oli tulukonto puudujääk 0,9 mld krooni.

Tulukonto (mld kr)

Kapitali- ja finantskonto

Kapitali- ja finantskonto positiivne saldo oli 2005. aastal läbi aegade suurim ehk 23,2 mld krooni. Väliskapitali sissevool toimus põhiliselt muu investeeringukapitalina. Otseinvesteeringute ja portfelliinvesteeringute suured kontodevahelised käibed olid seotud peamiselt Hansapanga aktsiate ülesostmisega, mis väljendus otseinvesteeringute suurenemises ja portfelliinvesteeringute vähenemises.

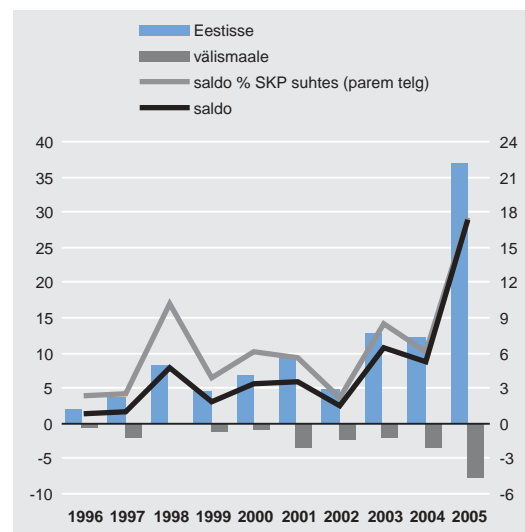
Kapitali- ja finantskonto allkontod (mld kr)

Otseinvesteeringud

Hansapanga ülevõtmise tulemusena oli otseinvesteeringute positiivne saldo rekordilised 29 mld krooni. Hansapanga ülevõtmiseta ulatusid välismaised otseinvesteeringud Eestisse 9,8 mld ja Eesti residentide otseinvesteeringud välismaale 7,7 mld kroonini.

78% otseinvesteeringutest Eestisse olid investeeringud aktsia-/osakapitali ja ülejäänud reinvesteeringute tulust ning muu otseinvesteeringukapital. Hansapanga ülevõtmiseta koosnesid välismaised otseinvesteeringud suure osas reinvesteeringute tulust.

Nii nagu mitteresidentide otseinvesteeringute struktuuris, hõlmasid investeeringud aktsia-/osakapitali ka residentide välismaale tehtud otseinvesteeringutest enamiku – 67%. Reinvesteeringute tulust moodustas 25% ja muu investeeringukapital 8%.

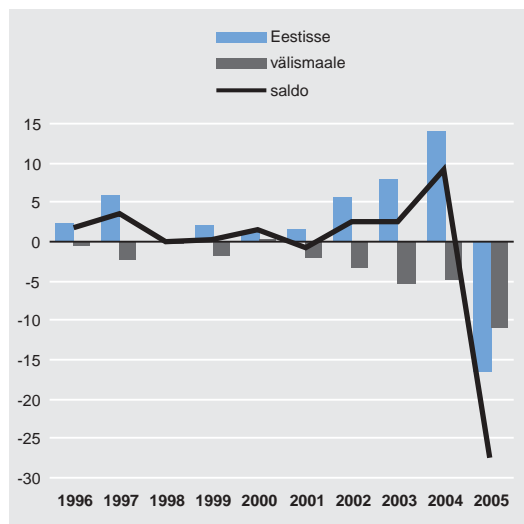

Otseinvesteeringud (mld kr)

Portfelliinvesteeringud

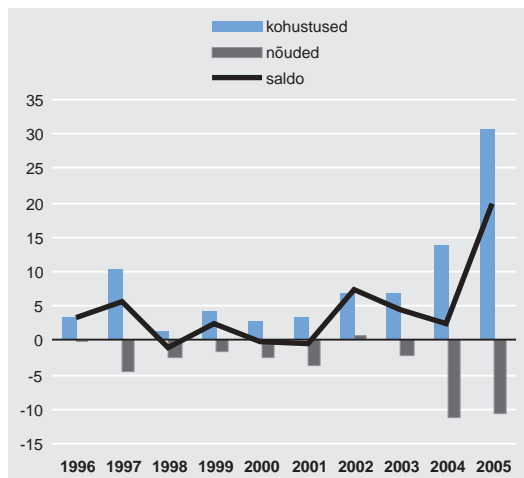
Ka portfelliinvesteeringute negatiivne saldo oli rekordiline – 27,4 mld krooni. Portfelliinvesteeringute nõuded suurenesid 10,8 mld ja kohustused vähenesid 16,6 mld krooni võrra. Hansapanga ülevõtmiseta moodustas portfelliinvesteeringute netoväljavool 4,8 mld krooni. Nõuete suurenemine tulenes peamiselt muude sektorite investeeringutest välismaistesse omandi- ja võlaväärtpaberitesse ning valitsemissektori investeeringutest rahaturuinstrumentidesse. Kohustused vähenesid eelkõige krediidasutuste omandiväärtpaberite kohustuste kahanemise tõttu (Hansapanga ülevõtmine).

Portfelliinvesteeringud (mld kr)

Muud investeeringud

Muude investeeringute netosissevool oli 20 mld krooni. Nõuded kasvasid 10,7 mld krooni võrra. Pikaajalised nõuded küll vähenesid 5,4 mld krooni võrra, kuid lühiajalised nõuded suurenesid 16,1 mld krooni võrra valdavalt krediidasutuste sularaha ja hoiuste ning muude sektorite kaubakrediidinõuete toel. Muude investeeringute kohustused suurenesid 30,7 mld krooni võrra peamiselt krediidasutuste pika- ja lühiajaliste laenukohustuste kasvu tõttu.

Muud investeeringud (mld kr)

JOOKSEVKONTO

Eesti majanduse kiire kasv ning maailmamajanduse mõningane elavnemine 2005. aastal tõid kaasa Eesti välistasakaalu paranemise – maksebilansi jooksevkonto puudujääk moodustas 11% sisemajanduse koguproduktist, võrreldes 13%se puudujäägiga 2004. aastal (vt joonis 1.1). Absoluutväärtuses vähenes puudujääk eelmise aasta suhtes veidi ja ulatus 18,1 mld kroonini. Jooksevkonto defitsiit reinvesteeringut tuluta, mille puhul reaalsel rahaliikumist ei toimu, oli 6,3% SKPst.

Eesti välismajandustegevus piirdus valdavalt ELi riikidega (76% krediidikäibest ja 78% deebetkäibest; vt tabel 1.3). Suurim positiivne jooksevkonto saldo oli Eestil Soomega ning suurim negatiivne saldo Saksamaaga.

Kaubad

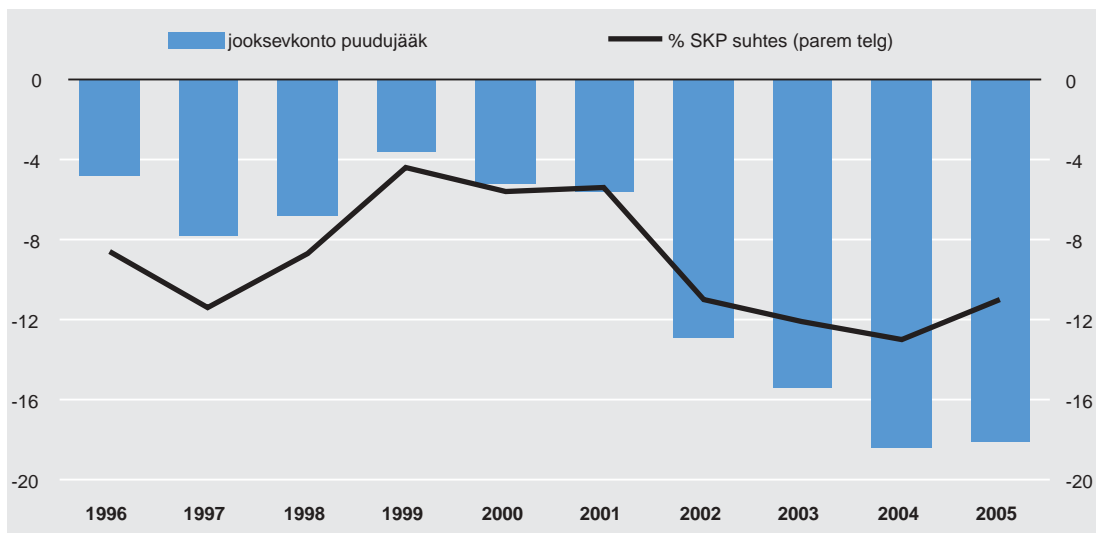
Maksebilansi kaupade konto 23 mld kroonine puudujääk 2005. aastal vähenes eelnenud aastaga võrreldes 2,2 mld krooni võrra (vt tabel 1.4). Sellele aitas suuresti kaasa kaupade väljaveo kiirem kasvutempo sisseveoga võrreldes. Kaupade väljavedu moodustas 98,1 mld krooni, suurenedes aastaga 31%. Kaupade sisseveo maht ulatus 121,4 mld kroonini ja kasv 21%ni. Kaubakäibe mahu hüppelist tõusu 2004. aastaga võrreldes mõjutas nii Euroopa Liiduga ühinemine kui ka 2004. aasta esimestel kuudel kehtinud aruandlussüsteemi muutus (üleminek Intrastati aruandlusele ühendusesisese kaubanduse deklareerimisel; vt ka allmärkus 1 lk 10).

Kaupade väljavedu oli **väliskaubandusstatistika**² esialgsetel andmetel 96,9 mld ja sissevedu CIF-hindades 127,8 mld krooni. Väliskaubanduspuudujääk ulatus 30,9 mld kroonini, suurenedes 2004. aastaga võrreldes veidi.

Kaupade väljaveo 30%st kasvu mõjutas enim masinate ja seadmete, mineraalsete toodete ning metallide ja metalltoodete eksport, kuid ka kõigi teiste kaubagruppide väljavedu kasvas märkimisväärselt (vt tabel 1.5). Masinate grupist 55% moodustasid mobiiltelefonid ja nende osad, mille väljavedu suurenes aastaga 25% ja suundus Soome, Rootsi, Ungarisse ja Saksamaale. Veel eksporditi kaableid Soome, Rootsi, Ühendkuningriiki ja Lätisse ning mitmesuguste elektriseadmete osi Soome ja Rootsi. Kolmveerandi mineraalsete toodete ekspordist moodustas Venemaalt, Leedust ja Valgevenest sisseveetud mootorikütuse taasväljavedu Gibraltarile, USAsse, Kanadasse ning Euroopa Liidu riikidesse. Elektri müük Lätti suurenes veidi, samas kui Venemaale müüdi oluliselt vähem. Metalltoodete grupis veeti välja peamiselt kuumtsingitud terastooteid Ühendkuningriiki, Belgiasse, Ukrainasse ja Lätti, raudkonstruktsioone Taani ja Soome ning vanametalli Türgi, Korea Vabariiki ja Indiasse. Puidu ja puittoodete ning mööbli grupis tarniti puitliipreid Ühendkuningriiki, ehitusdetailide ja puitmaterjali Taani, Soome, Rootsi ja Norrasse ning puidust mööblit ja kokkupandavaid ehitisi Põhjamaadesse, Saksamaale ja Lätti. Garderoobikaupade põhiartiklid olid meeste ülikonnad ja päevasärgid, naiste kostüümid ja spordirõivad Soome, Rootsi ja Venemaale, karusnahad Türgi ning nahkjalatsid Soome, Lätti ja Leetu. Keemiakaupade grupis eksporditi mastikseid, pahtleid, värve ja lakke Venemaale ja Lätti,

² Järgnev analüüs põhineb Statistikaameti väliskaubandusstatistikal ning ei sisalda Eesti Panga poolt maksebilansi kaupade kontole lisatud andmete alalaekumisest põhjustatud hinnanguid ega meetoodilisi täiendusi (kapitalkaupade remont, välisriikidest ostetud proviant jm). Import on CIF-hindades ja analüüsitud lähteriigi järgi.

Termineid „eksport“ ja „import“ kasutatakse liitumishetkest vaid kaubavahetuses kolmandate riikidega, Intrastat-süsteemis kasutatakse mõisteid „kaupade lähetamine“ ja „kaupade saabumine“. Kuna järgnev analüüs hõlmab kaubavahetust nii ühendusesiseste kui ka -väliste riikidega, on lihtsuse ja selguse huvides endiselt kasutatud mõisteid „eksport“ või „kaupade väljavedu“ ning „import“ või „kaupade sissevedu“.

Joonis 1.1. Eesti maksebilansi jooksevkonto saldo (mld kr)

Tabel 1.3. Jooksevkonto saldo riikide ühenduste järgi (mln kr)

	2004	2005
EL-25*	-17 061,1	-16 445,9
Saksamaa**	-7 207,8	-12 672,3
Soome	-1 161,4	5 985,9
Läti	2 334,4	3 903,2
Poola	-2 485,4	-3 275,8
Holland	-1 132,9	-2 613,4
EL-15	-16 409,1	-16 811,7
SRÜ	-3 767,3	-2 752,2
Venemaa	-2 855,6	-2 198,5
Valgevene	-1 125,0	-1 464,9
Kasahstan	-7,6	575,8
Ülejäänud riigid	2 476,8	1 059,7
Hongkong	-962,3	-2 302,7
Norra	1 313,2	2 066,2
Jaapan	-1 084,6	-2 099,8
USA	2 165,3	2 018,6
Hiina	-1 451,3	-2 057,3
Kokku	-18 351,6	-18 138,4

* Siin ja edaspidi on enne 1. maid 2004 vaadeldud ELi 15 liikmesriiki ja 10 liituvat riiki.

** Riigid on järjestatud viimase perioodi jooksevkonto saldo absoluutväärtuse järgi.

Tabel 1.4. Kaupade eksport ja import

	Põhiekспорт			Põhiimport			Saldo (mln kr)
	Maht* (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis (%)	Maht* (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis (%)	
1996	21 833,4	12,4	62,1	34 121,6	26,2	82,8	-12 288,2
1997	31 846,5	45,9	63,4	47 499,3	39,2	82,4	-15 652,8
1998	37 786,3	18,7	64,5	53 511,8	12,7	80,8	-15 725,5
1999	36 995,2	-2,1	62,8	49 092,1	-8,3	78,3	-12 096,9
2000	56 118,1	51,7	69,0	69 489,5	41,5	82,2	-13 371,4
2001	58 798,5	4,8	67,6	72 340,9	4,1	81,1	-13 542,4
2002	57 948,7	-1,4	67,3	76 404,0	5,6	80,7	-18 455,3
2003	63 443,7	9,5	67,4	85 110,4	11,4	81,6	-21 666,7
2004	75 199,5	18,5	67,8	100 698,5	18,3	82,0	-25 499,0
2005	98 148,2	30,5	71,1	121 444,0	20,6	81,7	-23 295,8

* Maksebilansi väliskaubanduse osabilansi andmed.

Tabel 1.5. Kaupade väljavedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Toidukaubad	5 592,6	6 950,1	7,5	7,2	24,3
Mineraalsed tooted	3 388,8	7 354,3	4,5	7,6	117,0
Keemiakaubad	5 343,3	6 967,4	7,2	7,2	30,4
Garderoobikaubad	8 037,3	8 312,5	10,8	8,6	3,4
Puit, paber ja tooted	11 200,9	12 774,5	15,0	13,2	14,0
Metallid ja metalltooted	6 405,8	8 629,6	8,6	8,9	34,7
Masinad ja seadmed	20 313,0	27 325,5	27,2	28,2	34,5
Transpordivahendid	4 535,0	6 537,5	6,1	6,7	44,2
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	6 927,3	8 036,0	9,3	8,3	16,0
Muud	2 870,2	4 036,7	3,8	4,2	40,6
Kokku	74 614,3	96 924,1	100,0	100,0	29,9

plasttooteid Rootsi, Läti ja Soome, lämmastikväetisi USAsse ning ravimeid Leetu ja Läti. Toidukaupu, põhiliselt kala ja kalakonserve veeti Hollandisse, Šveitsi, Venemaale ja Ukrainasse, alkoholi Venemaale ja Soome ning piimatooteid Saksamaale, Itaaliasse, Soome ja Hollandisse. 38% transpordivahendite väljaveost hõlmas peamiselt Soomest ja Saksamaalt sisseveetud sõiduautode väljavedu Läti, Leetu, Belgiasse, Hispaaniasse ja Saksamaale. Mootorsõidukite osad, sh turvavööd, suunati põhiliselt Rootsi ja Venemaale. Muudest kaupadest tarniti automaatikaseadmeid Soome, USAsse ja Rootsi, karastatud klaasi ja klaastaraat Belgiasse, Läti ja Leetu ning tsementtooteid samuti Läti ja Leetu.

Ka kaupade sissevedu kasvas aastataguse perioodiga võrreldes kõigi põhigruppide lõikes (vt tabel 1.6). Impordi kasvu mõjutas enim masinate ja seadmete, mineraalsete toodete ja keemiakaupade suurenenud sissevedu. Masinatest ja seadmetest toodi Eestisse põhiliselt mobiilsidevahendeid ja elektroonikatööstuse osi nii töötlemiseks kui ka sisekäibesse, kuid ka arvuteid, teetöomasinaid ja muid mehhanisme. Tähtsamad partnerriigid olid Soome, Rootsi, Saksamaa, Hongkong, Jaapan ja Singapur. Mineraalsetest toodetest veeti sisse peamiselt mootorikütust Venemaalt, Leedust ja Valgevenest ning maagaasi Venemaalt. Keemiakaupu

Tabel 1.6. Kaupade sissevedu peamiste kaubagrupid järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Toidukaubad	9 581,2	10 985,9	9,1	8,6	14,7
Mineraalsed tooted	7 244,2	11 898,7	6,9	9,3	64,3
Keemiakaubad	12 328,2	14 964,3	11,8	11,7	21,4
Garderoobikaubad	8 928,8	9 390,7	8,5	7,3	5,2
Puit, paber ja tooted	5 837,9	7 003,8	5,6	5,5	20,0
Metallid ja metalltooted	11 534,4	13 066,4	11,0	10,2	13,3
Masinad ja seadmed	30 250,8	39 535,1	28,8	30,9	30,7
Transpordivahendid	12 528,9	13 166,7	11,9	10,3	5,1
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	2 403,2	2 819,1	2,3	2,2	17,3
Muud	4 239,4	4 964,9	4,0	3,9	17,1
Kokku	104 877,0	127 795,5	100,0	100,0	21,9

imporditi Soomest (värvid-lakid, ravimid), Saksamaalt (ravimid, mitmesugused tööstuslikud keemiatooted), Poolast (ravimid, autorehvid) ja Lätist (ravimid). Metallidest toodi sisse terastooted Soomest, Venemaalt, USAst ja Taiwanilt, transpordivahenditest aga põhiliselt sõiduautosid Soomest, Saksamaalt ja Prantsusmaalt, kaubaautosid Saksamaalt ja Soomest ning varuosi Rootsist. Toidukaupadest veeti enim sisse kohvi, suhkrut ja kanget alkoholi Soomest, sigarette ja kalatooteid Leedust, värsket kala Venemaalt ning sealihha Soomest ja Taanist. Garderoobikaupadest olid ülekaalus toorkarushad Soomest, sünteeskiud Korea Vabariigist ning pesu Lätist; puittoodetest toorpuut ja vineer Venemaalt.

Väliskaubanduse puudujääk suurenes aastaga ligi 600 mln krooni võrra (vt tabel 1.7). Ülejäägiga olid kaks kaubagrappi: puit ja puittooted ning mööbel jm tööstuskaubad.

Tabel 1.7. Väliskaubandussaldo peamiste kaubagrupid järgi (mln kr)

	2004	2005
Toidukaubad	-3 988,6	-4 035,8
Mineraalsed tooted	-3 855,4	-4 544,3
Keemiakaubad	-6 984,9	-7 996,9
Garderoobikaubad	-891,5	-1 078,2
Puit, paber ja tooted	5 363,0	5 770,8
Metallid ja metalltooted	-5 128,6	-4 436,8
Masinad ja seadmed	-9 937,8	-12 209,7
Transpordivahendid	-7 993,9	-6 629,2
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	4 524,1	5 216,9
Muud	-1 369,1	-928,1
Kokku	-30 262,7	-30 871,4

Riikide ühenduste lõikes kasvas kaupade väljavedu nii Euroopa Liitu kui ka teistesse riikide ühendustesse (vt tabel 1.8). Ülekaalukalt on peamiseks partneriks kujunenud laienenud Euroopa Liit, kuhu lähetati 2004. aastaga võrreldes 26% rohkem kaupu ja mis hõlmas analüüsiperioodil 78% kogueksportidist. Tähtsamad partnerriigid olid Soome, Rootsi, Läti, Saksamaa ja Leedu. Eksport SRÜ riikidesse kasvas 45%, sh Venemaale 50% ehk 2,1 mld krooni võrra. Ülejäänud riikide esikolmiku moodustasid USA, Norra ja Gibraltar.

Tabel 1.8. Kaupade väljavedu riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
EL-25	59 751,5	75 316,4	80,1	77,7	26,0
Soome	17 167,2	25 796,9	23,0	26,6	50,3
Rootsi	11 410,2	12 747,1	15,3	13,2	11,7
Läti	5 981,5	8 441,3	8,0	8,7	41,1
Saksamaa	6 190,7	6 010,8	8,3	6,2	-2,9
Leedu	3 306,9	4 492,4	4,4	4,6	35,8
EL-15	46 444,5	58 537,7	62,2	60,4	26,0
SRÜ	5 795,9	8 381,1	7,8	8,6	44,6
Venemaa	4 178,4	6 284,2	5,6	6,5	50,4
Ukraina	1 257,0	1 335,2	1,7	1,4	6,2
Kasahstan	71,8	293,6	0,1	0,3	309,2
Ülejäänud riigid	9 066,9	13 226,6	12,2	13,6	45,9
USA	2 376,1	2 994,6	3,2	3,1	26,0
Norra	2 429,7	2 789,1	3,3	2,9	14,8
Gibraltar	123,0	1 496,6	0,2	1,5	1 116,6
Kokku	74 614,3	96 924,1	100,0	100,0	29,9

Kaupade sissevedu suurenes samuti kõigi riikide ühenduste lõikes (vt tabel 1.9). Laienenud Euroopa Liidu osatähtsus oli 76%; esiviisikus olid Soome, Saksamaa, Rootsi, Leedu ja Läti. Import Venemaalt kasvas ekspordiga samas mahus ehk 2,1 mld krooni võrra; Venemaale järgnesid Valgevene ja Ukraina. Ülejäänud riikide seas domineerisid Hiina, Jaapan ja Hongkong.

Tabel 1.9. Kaupade sissevedu riikide ühenduste järgi*

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
EL-25	81 407,5	97 081,6	77,6	76,0	19,3
Soome	23 164,6	25 060,5	22,1	19,6	8,2
Saksamaa	13 443,2	17 823,7	12,8	13,9	32,6
Rootsi	10 184,2	11 207,1	9,7	8,8	10,0
Leedu	5 612,2	7 676,7	5,4	6,0	36,8
Läti	4 861,8	6 018,1	4,6	4,7	23,8
EL-15	64 500,1	75 774,4	61,5	59,3	17,5
SRÜ	12 688,0	14 954,6	12,1	11,7	17,9
Venemaa	9 657,6	11 807,5	9,2	9,2	22,3
Valgevene	1 277,3	1 623,8	1,2	1,3	27,1
Ukraina	1 414,4	1 156,7	1,3	0,9	-18,2
Ülejäänud riigid	10 781,5	15 759,3	10,3	12,3	46,2
Hiina	2 000,9	2 696,5	1,9	2,1	34,8
Jaapan	1 439,9	2 502,6	1,4	2,0	73,8
Hongkong	1 031,5	2 414,3	1,0	1,9	134,1
Kokku	104 877,0	127 795,5	100,0	100,0	21,9

* Analüüsitud lähteriigi järgi

Väliskaubandus oli puudujäägiga kõigi riikide ühenduste lõikes (vt tabel 1.10).

Tabel 1.10. Väliskaubandussaldo riikide ühenduste järgi (mln kr)

	2004	2005
EL-25	-21 656,0	-21 765,2
EL-15	-18 055,6	-17 236,7
SRÜ	-6 892,2	-6 573,5
Ülejäänud riigid	-1 714,6	-2 532,7
Kokku	-30 262,7	-30 871,4

Teenused

Teenuste konto ülejääk oli 2005. aastal 12,6 mld krooni, vähenedes aastaga 7% (vt tabel 1.11). Kui teenuste ekspordi aastakasv aeglustus 12%ni, siis impordi kasv kiirenes 23%ni. Teenuste import kasvas kaupade impordist veidi jõudsamalt (osatähtsus koguimpordis tõusis 18%ni), teenuste ekspordi kasvutempo jäi aga kaupade omast maha. Teenuste konto positiivne saldo tasakaalustas väliskaubanduse puudujääki 54% ulatuses, mis vastas ligikaudu eelmise aasta tasemele.

2005. aasta tõi kaasa olulise muutuse teenuste struktuuris (vt tabel 1.12): märgatavalt langes veoteenuste osatähtsus (30%ni teenuste konto ülejäägist) ja kasvas äriteenuste osa. Reisis teenuste positiivne saldo muutus

Tabel 1.11. Teenuste eksport ja import

	Eksport			Import			Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
1996	13 352,8	33,2	37,9	7 107,8	24,9	17,2	6 245,0	44,2
1997	18 366,7	37,5	36,6	10 134,0	42,6	17,6	8 232,7	31,8
1998	20 804,0	13,3	35,5	12 754,8	25,9	19,2	8 049,2	-2,2
1999	21 951,9	5,5	37,2	13 610,4	6,7	21,7	8 341,5	3,6
2000	25 263,4	15,1	31,0	15 059,6	10,6	17,8	10 203,8	22,3
2001	28 135,4	11,4	32,4	16 840,6	11,8	18,9	11 294,8	10,7
2002	28 164,3	0,1	32,7	18 273,6	8,5	19,3	9 890,7	-12,4
2003	30 674,0	8,9	32,6	19 206,9	5,1	18,4	11 467,1	15,9
2004	35 666,4	16,3	32,2	22 086,1	15,0	18,0	13 580,3	18,4
2005	39 836,2	11,7	28,9	27 208,2	23,2	18,3	12 628,0	-7,0

Tabel 1.12. Teenuste konto saldod olulisemate teenuseliikide järgi

	Saldo (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Veoteenused	5 874,4	3 747,8	43,3	29,7	-36,2
Reisis teenused	6 180,0	6 335,1	45,5	50,2	2,5
Ehitusteened	-43,8	52,0	-0,3	0,4	-218,7
Äriteenused	1 466,9	2 373,4	10,8	18,8	61,8
Valitsusteened	91,7	184,3	0,7	1,5	101,0
Muud	11,1	-64,5	0,1	-0,5	-681,1
Teenused kokku	13 580,3	12 628,1	100,0	100,0	-7,0

eelmise aastaga võrreldes vähe, selle osatähtsus kasvas pooleni teenuste konto ülejäägist. Veoteenuste positiivne saldo vähenes eelmise aastaga võrreldes 36%. Seda aitas kompenseerida ehitusteenuste negatiivse saldo muutumine positiivseks ja valitsusteenuste ülejäägi kahekordistumine 2005. aastal.

Teenuste eksport suurenes aastaga 12%, kusjuures kahe tähtsama teenuseliigi – veo- ja reisiteenuste – eksport kasvas vastavalt 4% ja 7% (vt tabel 1.13). Keskmisest kiiremini kasvas äri- ja ehitusteenuste eksport.

Kaks kolmandikku teenuste ekspordist langes Euroopa Liidu riikide arvele ja see osatähtsus on aastaga isegi veidi kasvanud (vt tabel 1.14). SRÜ riikide suurem osakaal on tingitud Venemaa ekspordi 20%st suurenemisest ja uue partnerriiigi Kasahstani esilekerkimisest (aastaga kasvas teenuste eksport sinna neli korda). Euroopa Liidu liikmelisus on Eestil aidanud suurendada teenuste ekspordi eelkõige naaberriikidesse Soome ja Rootsi (vastavalt 19% ja 27%). Olulise tendentsina tuleb märkida, et teenuste eksport madala maksumääraga riikidesse vähenes 36%.

Tabel 1.13. Teenuste eksport olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Veoteenused	15 137,4	15 679,5	42,4	39,4	3,6
kaubavedu	8 754,1	8 367,9	24,5	21,0	-4,4
reisijatevedu	2 827,8	3 263,5	7,9	8,2	15,4
muud veoteenused	3 555,6	4 048,1	10,0	10,2	13,9
Reisiteenused	11 220,3	11 968,0	31,5	30,0	6,7
Ehitusteenused	1 104,5	2 398,9	3,1	6,0	117,2
Äriteenused	5 877,2	6 922,2	16,5	17,4	17,8
Valitsusteenused	477,0	492,4	1,3	1,2	3,2
Muud	1 849,9	2 375,2	5,2	6,0	28,4
Teenused kokku	35 666,4	39 836,2	100,0	100,0	11,7

Tabel 1.14. Teenuste eksport riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
EL-25	23 882,7	27 345,3	67,0	68,6	14,5
Soome	10 779,4	12 790,3	30,2	32,1	18,7
Rootsi	2 437,6	3 097,1	6,8	7,8	27,1
Ühendkuningriik	2 577,6	2 371,2	7,2	6,0	-8,0
Saksamaa	1 956,0	2 220,1	5,5	5,6	13,5
EL-15	20 766,1	23 749,5	58,2	59,6	14,4
SRÜ	4 585,6	5 782,6	12,9	14,5	26,1
Venemaa	4 012,4	4 809,9	11,2	12,1	19,9
Kasahstan	127,7	504,2	0,4	1,3	294,8
Ukraina	370,0	354,4	1,0	0,9	-4,2
Ülejäänud riigid	7 198,1	6 708,3	20,2	16,8	-6,8
<i>offshore</i> -piirkonnad	2 790,8	1 790,2	7,8	4,5	-35,9
USA	1 620,6	1 768,8	4,5	4,4	9,1
Šveits	1 530,1	1 580,1	4,3	4,0	3,3
Teenuste eksport kokku	35 666,4	39 836,2	100,0	100,0	11,7

Teenuste import kasvas 2005. aastal 23% (vt tabel 1.15), kusjuures keskmisest kiiremini suurenes veo- ja ehitusteenuste import (vastavalt 29% ja kaks korda).

Kolmveerandi teenuste impordist hõlmasid ELi riigid, kõige kiiremini kasvas aga import muudest riikidest (vt tabel 1.16).

Veoteenuste ülejääk vähenes 2005. aastal sisseostetud veoteenuste, eriti kaubaveoteenuste kiirema kasvutempo tõttu (vt joonis 1.2 ning tabelid 1.12 ja 1.13). Hoogustus nafta- ja söetransiidi korraldamine teiste riikide vahel. Möödunud aastal Venemaal juurde ehitatud infrastruktuur ja suurenenud laadimisvõimsus ei mõjunud soodsalt kaubavedude kasvule Eestis. Suured investeeringud Eesti nafta-, söe- ja väetiseterminalidesse tehti peamiselt seoses Venemaa majanduskasvuga.

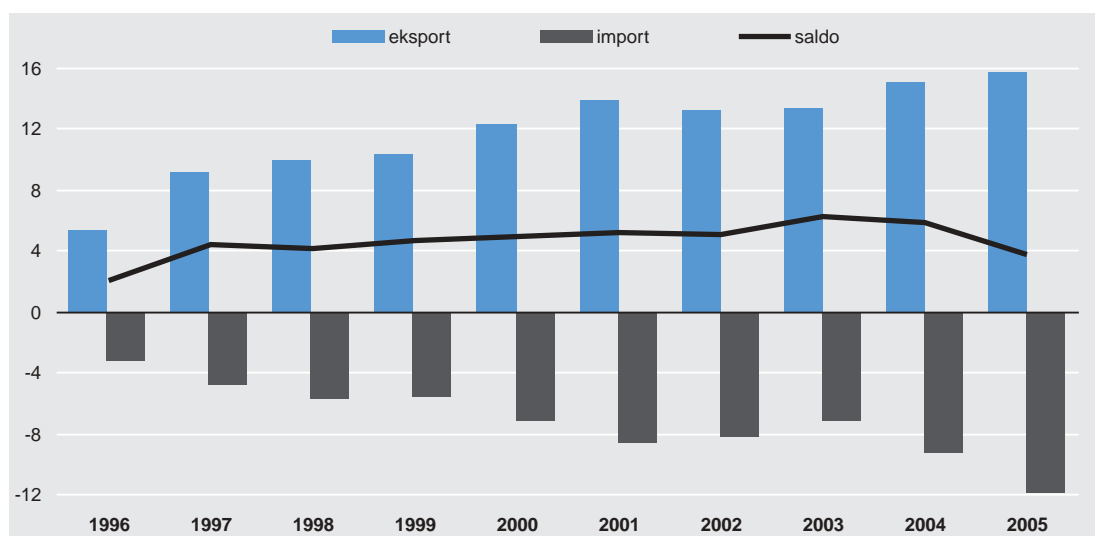
Veoteenuste eksport Euroopa Liidu riikidesse kasvas aastaga 16% (vt tabel 1.17). Suurim veoteenuste ostja oli endiselt Soome. Võrreldes eelmise aastaga suurenes enim eksport Küprosele. SRÜ ja ülejäänud riikidesse müüdi veoteenuseid vähem kui 2004. aastal, mistõttu veoteenuste kogueksport kasvas vaid 4%.

Tabel 1.15. Teenuste import olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Veoteenused	9 263,0	11 931,7	41,9	43,9	28,8
kaubavedu	6 044,9	7 935,2	27,4	29,2	31,3
reisijatevedu	1 025,3	1 134,6	4,6	4,2	10,7
muud veoteenused	2 192,8	2 861,9	9,9	10,5	30,5
Reisiteenused	5 040,3	5 633,0	22,8	20,7	11,8
Ehitusteenused	1 148,3	2 346,8	5,2	8,6	104,4
Äriteenused	4 410,3	4 548,8	20,0	16,7	3,1
Valitsusteenused	385,3	308,1	1,7	1,1	-20,0
Muud	1 838,9	2 439,8	8,3	9,0	32,7
Teenused kokku	22 086,1	27 208,2	100,0	100,0	23,2

Tabel 1.16. Teenuste import riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
EL-25	-16 869,0	-20 310,1	76,4	74,6	20,4
Soome	-4 216,7	-5 080,4	19,1	18,7	20,5
Saksamaa	-2 599,8	-3 632,3	11,8	13,4	39,7
Rootsi	-1 585,1	-2 115,4	7,2	7,8	33,5
Läti	1 204,9	-1 704,8	-5,5	6,3	-241,5
EL-15	-13 924,2	-16 773,0	63,0	61,6	20,5
SRÜ	-2 483,6	-3 031,7	11,2	11,1	22,1
Venemaa	-2 111,1	-2 439,2	9,6	9,0	15,5
Valgevene	-138,0	-258,2	0,6	0,9	87,1
Ukraina	-178,5	-228,9	0,8	0,8	28,2
Ülejäänud riigid	-2 733,5	-3 866,4	12,4	14,2	41,4
USA	-801,6	-909,2	3,6	3,3	13,4
Egiptus	-256,9	-390,1	1,2	1,4	51,8
Norra	-277,4	-281,5	1,3	1,0	1,5
Teenuste import kokku	-22 086,1	-27 208,2	100,0	100,0	23,2

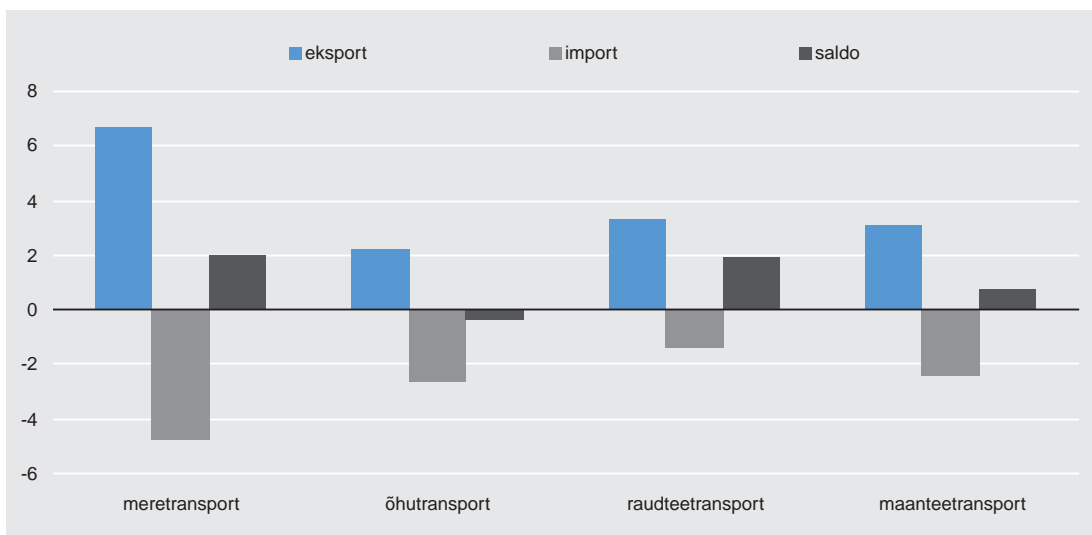
Joonis 1.2. Veeteenuste konto (mld kr)

Tabel 1.17. Veeteenused riikide ühenduste järgi 2005. aastal

	Veeteenuste eksport				Veeteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%) 2005/2004		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%) 2005/2004
EL-25	10 201,0	65,0	16,2	EL-25	8 403,7	70,4	26,9
Soome	3 729,6	23,8	26,2	Soome	2 126,3	17,8	18,2
Ühendkuningriik	1 295,6	8,3	-17,0	Saksamaa	1 259,8	10,6	24,0
Rootsi	1 246,0	7,9	15,5	Läti	741,9	6,2	104,8
Saksamaa	978,0	6,2	2,8	Rootsi	728,3	6,1	15,5
Küpros	529,9	3,4	197,2	Ühendkuningriik	704,8	5,9	86,1
EL-15	8 931,5	57,0	11,3	EL-15	6 648,6	55,7	21,5
SRÜ	1 858,7	11,9	-3,7	SRÜ	1 643,0	13,8	22,5
Venemaa	1 649,1	10,5	-2,4	Venemaa	1 313,8	11,0	18,2
Ukraina	99,7	0,6	-54,3	Valgevene	206,8	1,7	86,6
Ülejäänud riigid	3 619,8	23,1	-18,3	Ülejäänud riigid	1 885,0	15,8	45,4
<i>offshore</i> -piirkonnad	1 193,4	7,6	-48,0	<i>offshore</i> -piirkonnad	393,0	3,3	125,3
Šveits	902,0	5,8	-5,1	USA	377,9	3,2	19,5
USA	885,3	5,6	9,4	Hiina	261,2	2,2	52,0
Veeteenuste eksport kokku	15 679,5	100,0	3,6	Veeteenuste import kokku	11 931,7	100,0	28,8

Suurima osa veeteenustest hõlmas jätkuvalt kaubavedu, mille eksport aastaga siiski langes mõne protsendi võrra. Transpordiliigi järgi oli mahukaim meretranspordisektori eksport (vt joonis 1.3).

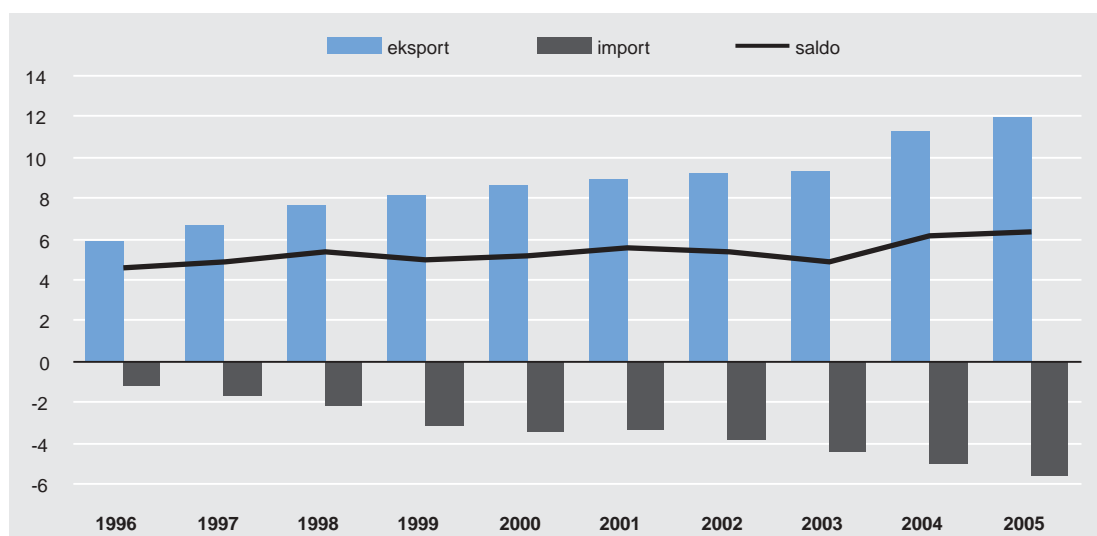
Veeteenuste import kasvas märksa kiiremini kui eksport, mistõttu veeteenuste ülejääk vähenes. Suurenes kaubaveo ja muude veeteenuste ost. Reisijateveo impordi kasv jäi ekspordi kasvust mõnevõrra väiksemaks. Aastaga suurenes veeteenuste ost 29% põhiliselt Euroopa Liidu riikidelt eesotsas Soomega. Ülejäänud riikidest hoogustus import madala maksumääraga piirkondadest.

Joonis 1.3. Veeteenuste struktuur transpordiliigi järgi 2005. aastal (mld kr)

Reisiteenuste positiivne saldo kasvas 2005. aastal 3%, eksport suurenes seejuures 7% ja import 12% (vt joonis 1.4). Reisiteenuste ekspordi kasv vaibus aasta lõpus, kuna vähenes nii Eestisse tehtavate ostureiside arv kui ka isiku kohta tehtavad kulutused.

Reisiteenuste impordi kiirema kasvu ekspordiga võrreldes tingis välismaal lühiajaliselt töötavate residentide arvu suurenemine. Lühiajaliste tööperioodide ajal tehtud igapäevakulutused sihtmaal kuuluvad maksebilansi meetodika kohaselt reisiteenuste hulka. Geograafiliselt kasvas keskmisest aeglasemalt reisiteenuste import Euroopa Liidu riikidest (vt tabel 1.18). Populaarsematest turismimaadest kasvasid eestlaste kulutused

Joonis 1.4. Reisiteenuste konto (mld kr)

Egiptuses 68% ja Türgis 2,5 korda, samas kui kulutused USAs kahanesid 13%. Keskmisest kiiremini suurenesid kulutused Soomes.

Tabel 1.18. Reisisiteenused riikide ühenduste järgi 2005. aastal

	Reisisiteenuste eksport				Reisisiteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%) 2005/2004		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%) 2005/2004
EL-25	9 246,3	77,3	3,5	EL-25	-3 854,4	68,4	3,3
Soome	6 253,4	52,3	8,6	Soome	-881,5	15,6	38,6
Rootsi	785,8	6,6	0,0	Saksamaa	-417,5	7,4	-34,8
Läti	461,6	3,9	-19,6	Rootsi	-400,5	7,1	7,2
Saksamaa	320,2	2,7	-16,8	Ühendkuningriik	-344,3	6,1	-7,5
EL-15	8 459,5	70,7	7,0	EL-15	-3 185,7	56,6	4,1
SRÜ	2 051,8	17,1	27,4	SRÜ	-683,2	12,1	30,3
Venemaa	1 960,5	16,4	28,3	Venemaa	-541,5	9,6	11,3
Ukraina	64,2	0,5	59,4	Ukraina	-70,6	1,3	244,4
Ülejäänud riigid	669,9	5,6	-3,5	Ülejäänud riigid	-1 095,4	19,4	39,8
USA	239,4	2,0	-6,8	Egiptus	-282,3	5,0	67,5
Norra	175,3	1,5	-6,2	USA	-174,6	3,1	-12,7
Sveits	35,2	0,3	-1,4	Türgi	-154,1	2,7	148,7
Eksport kokku	11 968,0	100,0	6,7	Import kokku	-5 633,0	100,0	11,8

Tulu

Tulukonto puudujääk oli 2005. aastal 8,7 mld krooni, suurenedes aastaga 10% (vt tabel 1.19), kusjuures tulu sissevool kasvas aastaga 54% ja väljavool 28%. Enim mõjutas puudujäägi kasvu otseinvesteeringutulu negatiivse saldo suurenemine 14% (vt tabel 1.20). Tulukonto puudujääki suurendas veel portfelli- ja muu investeeringutulu negatiivse saldo kasv vastavalt kaks korda ja 47%. Tulukonto puudujäägi kasvu vähendas oluliselt tööjõutulu positiivse saldo kasv 59%.

Suurima osa tulu sisse- ja väljavoolust moodustas otseinvesteeringutulu, millest enamik oli omakorda re-investeeringutulu (57% sisse- ja 71% väljavoolust). Reinvesteeringutulu eripära on, et see väljendub ettevõtte

Tabel 1.19. Tulu

	Sissevool		Väljavool		Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
1996	1 352,5	85,9	1 326,3	89,6	26,2	-7,1
1997	1 594,1	17,9	3 604,6	171,8	-2 010,5	-7 773,7
1998	1 871,8	17,4	3 035,8	-15,8	-1 164,0	-42,1
1999	1 964,3	4,9	3 470,1	14,3	-1 505,8	29,4
2000	2 032,5	3,5	5 491,4	58,2	-3 458,9	131,3
2001	3 022,2	48,7	7 920,8	44,2	-4 898,6	41,4
2002	3 371,3	11,6	8 762,4	10,6	-5 391,1	10,1
2003	3 449,5	2,3	10 824,8	23,5	-7 375,3	46,3
2004	5 484,4	59,0	13 435,3	24,1	-7 950,9	7,8
2005	8 463,0	54,3	17 192,3	28,0	-8 729,3	9,8

Tabel 1.20. Tulu saldo struktuur

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Tulu otseinvesteeringutelt	-8 862,6	-10 128,1	111,5	116,0	14,3
tulu aktsia-/osakapitalilt	-8 512,4	-9 874,3	107,1	113,1	16,0
reinvesteeringutelt	-7 069,9	-7 792,9	88,9	89,3	10,2
dividendid	-1 442,4	-2 081,3	18,1	23,8	44,3
tulu võlgadelt (intressid)	-350,2	-253,9	4,4	2,9	-27,5
Tulu portfelliinvesteeringutelt	-181,7	-395,2	2,3	4,5	117,5
Tulu muudelt investeeringutelt	-542,1	-798,8	6,8	9,2	47,4
Muud tulud	1 635,4	2 592,8	-20,6	-29,7	58,5
Tulukonto kokku	-7 950,9	-8 729,3	100,0	100,0	9,8

turuväärtuse kasvus ega välju seega maa piiridest, olles samas ka finantskonto otseinvesteeringute üks osa. Kui arvestada tulukonto saldost maha reinvesteeringutulu, oli tulu saldo 2005. aastal vaid 0,9 mld krooni ulatuses negatiivne.

Tulu sissevool Eestisse suurenes aastaga 54%, kusjuures kasvas nii otseinvesteeringutulu (69%) kui ka töjootulu (65%; tabelis 1.21 kirje „Muu tulu“ all).

Jätkuvalt oli 86% tulu sissevoolust pärit Euroopa Liidu riikidest (vt tabel 1.22). Suurim tulu sissevool tuli Lätist (18%), järgnesid Soome ja Leedu (vastavalt 17% ja 14%). Märkimisväärseid erinevusi eri piirkondade tulude kasvutempos ei olnud. Ka tulu sissevool tegevusalade kaupa jaotus eelmise aastaga samamoodi (vt joonis 1.5) – suurima osa (37%) tulu sissevoolust sai finantsvahendus.

Tulu väljavool Eestist suurenes aastaga 28%, kusjuures otseinvesteeringutulu väljavool kasvas kogu tulu väljavoolust vähem (24%; vt tabel 1.23). Kui vaadata otseinvesteeringutulu struktuuri, siis on kiiremini kasvanud dividendide väljavool (37%), samas kui tulu võlgadelt jäi eelmise aasta tasemele.

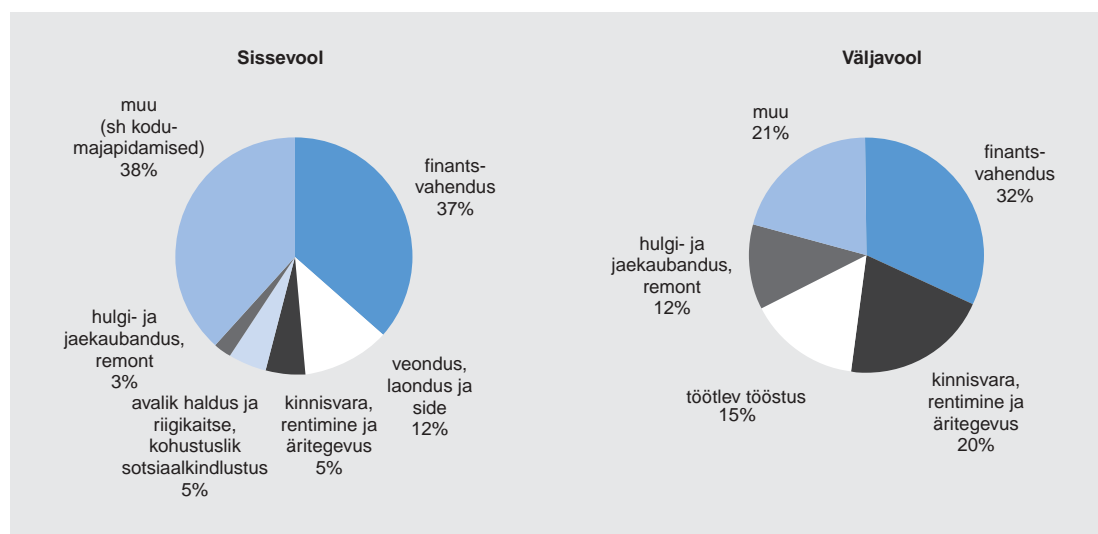
87% tulu väljavoolust läks ELi riikidesse (vt tabel 1.22). Tähtsaimad sihtriigid olid Rootsi ja Soome (vastavalt 32% ja 26%). Kõige kiiremini kasvas tulu väljavool USAsse ja Rootsi (vastavalt 2,3 korda ja 45%). Tegevusalade järgi domineerisid tulu väljavoolus finantsvahendus (32%), kinnisvara, rentimine ja äritegevus (20%) ning töötlev tööstus (15%; vt joonis 1.5).

Tabel 1.21. Tulu sissevool Eestisse

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Tulu otseinvesteeringutelt	1 918,5	3 248,4	35,0	38,4	69,3
tulu aktsia-/osakapitalilt	1 748,3	2 967,6	31,9	35,1	69,7
reinvesteeringutelt	919,6	1 930,8	16,8	22,8	110,0
dividendid	828,7	1 036,8	15,1	12,3	25,1
tulu võlgadelt (intressid)	170,2	280,8	3,1	3,3	65,0
Tulu portfelliinvesteeringutelt	868,4	1 019,6	15,8	12,0	17,4
Tulu muudelt investeeringutelt	748,8	981,2	13,7	11,6	31,0
Muu tulu	1 948,7	3 213,8	35,5	38,0	64,9
Tulu sissevool kokku	5 484,4	8 463,0	100,0	100,0	54,3

Tabel 1.22. Tulu riikide ühenduste järgi 2005. aastal

	Sissevool				Väljavool		
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%) 2005/2004		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%) 2005/2004
EL-25	7 304,3	86,3	55,8	EL-25	-14 873,8	86,5	34,4
Läti	1 504,5	17,8	33,1	Rootsi	-5 454,4	31,7	45,4
Soome	1412,7	16,7	34,2	Soome	-4 506,0	26,2	19,9
Leedu	1173,0	13,9	95,6	Ühendkuningriik	-1 350,9	7,9	-24,1
Küpros	800,5	9,5	34,6	Holland	-1 020,2	5,9	
EL-15	3 752,7	44,3	60,1	EL-15	-14 539,3	84,6	38,7
SRÜ	290,7	3,4	42,8	SRÜ	-574,6	3,3	13,6
Venemaa	269,9	3,2	61,4	Venemaa	-505,1	2,9	11,6
Ukraina	13,0	0,2	-62,1	Ukraina	-36,1	0,2	138,3
Ülejäanud riigid	868,0	10,3	46,2	Ülejäanud riigid	-1 743,9	10,1	-6,5
USA	529,1	6,3	32,4	USA	-842,7	4,9	116,7
offshore-piirkonnad	216,2	2,6	66,1	offshore-piirkonnad	-293,1	1,7	-33,0
				Kanada	-157,1	0,9	54,5
Tulu sissevool kokku	8 463,0	100,0	54,3	Tulu väljavool kokku	-17 192,3	100,0	28,0

Joonis 1.5. Tulu sisse- ja väljavool tegevusalati 2005. aastal

Tabel 1.23. Tulu väljavool Eestist

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
Tulu otseinvesteeringutelt	-10 781,1	-13 376,5	80,2	77,8	24,1
tulu aktsia-/osakapitalilt	-10 260,6	-12 841,9	76,4	74,7	25,2
reinvesteeringutelt	-7 989,5	-9 723,7	59,5	56,6	21,7
dividendid	-2 271,1	-3 118,2	16,9	18,1	37,3
tulu võlgadelt (intressid)	-520,4	-534,7	3,9	3,1	2,7
Tulu portfelliinvesteeringutelt	-1 050,1	-1 414,9	7,8	8,2	34,7
Tulu muudelt investeeringutelt	-1 290,8	-1 779,9	9,6	10,4	37,9
Muu tulu	-313,3	-621,0	2,3	3,6	98,2
Tulu väljavool kokku	-13 435,3	-17 192,3	100,0	100,0	28,0

Jooksev- ja kapitaliülekanded

Jooksevülekannete konto ülejääk oli 2005. aastal 1,3 mld krooni, vähenedes 2004. aastaga võrreldes 0,3 mld krooni võrra (vt tabel 1.24). Jooksevülekannete sissevool suurenes aastaga 19% ja ulatus 6,3 mld kroonini, millest valitsemissektori kaudu Eesti majandusse laekunud summad moodustasid 58% ja koosnesid peamiselt Euroopa Liidu tõukefondide eraldistest ning käibe-, tulu- ja sotsiaalmaksu laekumistest. Muude sektorite ülekannete sissevool oli 2,6 mld krooni ja koosnes 82% ulatuses maksetest Euroopa Liidu riikidest (põllumajandussubsidiidid Euroopa Komisjonilt, ülekanded Saksamaalt, Soomest, Belgiast ja Ühendkuningriigist). Jooksevülekannete väljavool kasvas 33% ja ulatus 5 mld kroonini. Sellest 63% moodustasid valitsemissektori maksed ELi eelarvesse ning käibemaksu tagastamine. Muude sektorite ülekandeid tehti samuti peamiselt Euroopa Liidu suunas – Soome, Saksamaale, Ühendkuningriiki ja Rootsi.

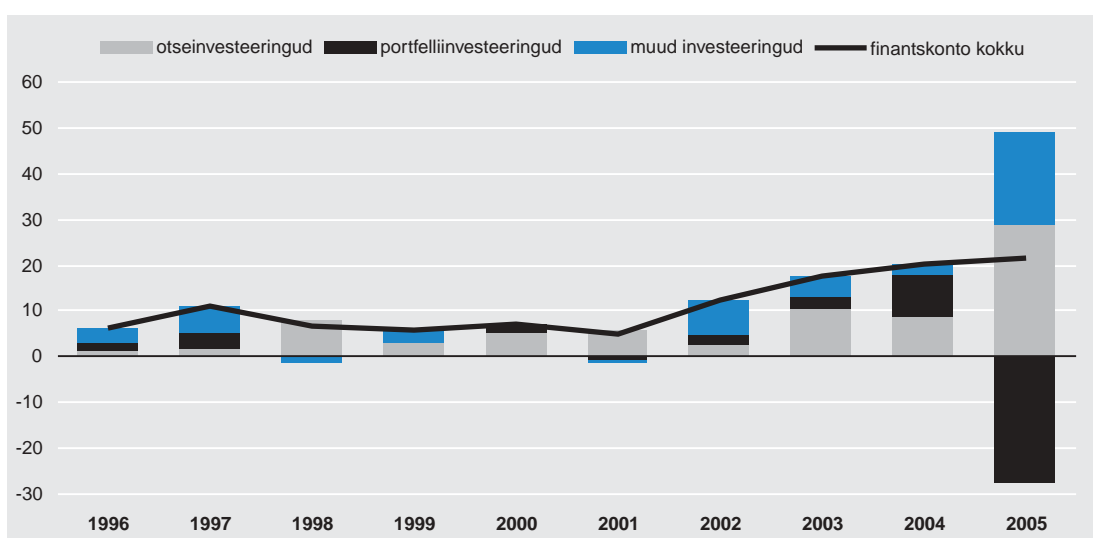
Kapitaliülekannete saldo oli 1,6 mld krooni ulatuses positiivne. Eestisse tehtud kapitaliülekanded koosnesid põhiliselt Euroopa Liidu toetustest valitsemissektorile mitmesuguste infrastruktuuriobjektide rajamiseks.

Tabel 1.24. Jooksev- ja kapitaliülekanded riikide ühenduste järgi (mln kr)

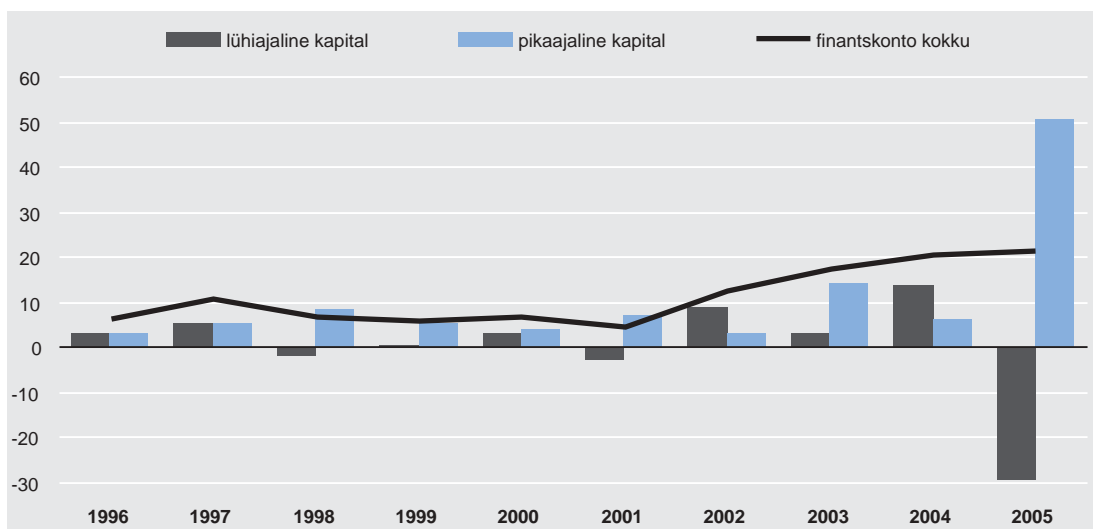
	Saadud		Makstud		Saldo	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Jooksevülekanded	5 276,7	6 267,4	3 758,7	5 008,7	1 518,0	1 258,7
 valitsemissektor	2 399,0	3 646,4	1 872,1	3 173,6	526,9	472,8
EL-25	1 954,6	3 127,8	1 799,4	3 135,3	155,2	-7,5
EL-15	1 885,4	3 003,6	1 778,2	3 110,0	107,2	-106,4
SRÜ	405,9	370,9	3,3	3,8	402,6	367,1
ülejäanud riigid	38,4	147,8	69,5	34,5	-31,0	113,3
 muud sektorid	2 877,7	2 620,9	1 886,5	1 835,0	991,1	785,9
EL-25	2 313,8	2 151,7	1 610,8	1 470,2	703,0	681,5
EL-15	2 251,7	2 088,3	1 544,4	1 389,8	707,3	698,5
SRÜ	208,2	61,7	70,6	113,5	137,6	-51,9
ülejäanud riigid	355,6	407,6	205,1	251,3	150,5	156,3
Kapitaliülekanded	1 201,1	1 650,7	26,5	47,3	1 174,6	1 603,4
valitsemissektor	695,4	1 609,1	0,0	0,0	695,4	1 609,1
muud sektorid	505,7	41,7	26,5	47,3	479,3	-5,7

FINANTSKONTO

Finantskonto³ positiivne saldo oli 2005. aastal 21,5 mld krooni. Väliskapitali sissevool toimus peamiselt muu investeeringukapitalina. Seoses Hansapanga ülevõtmisega välisinvestori poolt toimus suur otse- ja portfelliinvesteeringute kontode vaheline käive: otseinvesteeringud suurenesid ja portfelliinvesteeringud vähenesid. Finantskonto struktuurist annavad liikide ja tähtaegade järgi ülevaate joonised 1.6 ja 1.7.

Joonis 1.6. Välisinvesteeringukapitali voogude struktuur (mld kr)

Joonis 1.7. Finantskonto tähtajaline struktuur (mld kr)

³ Reservarata.

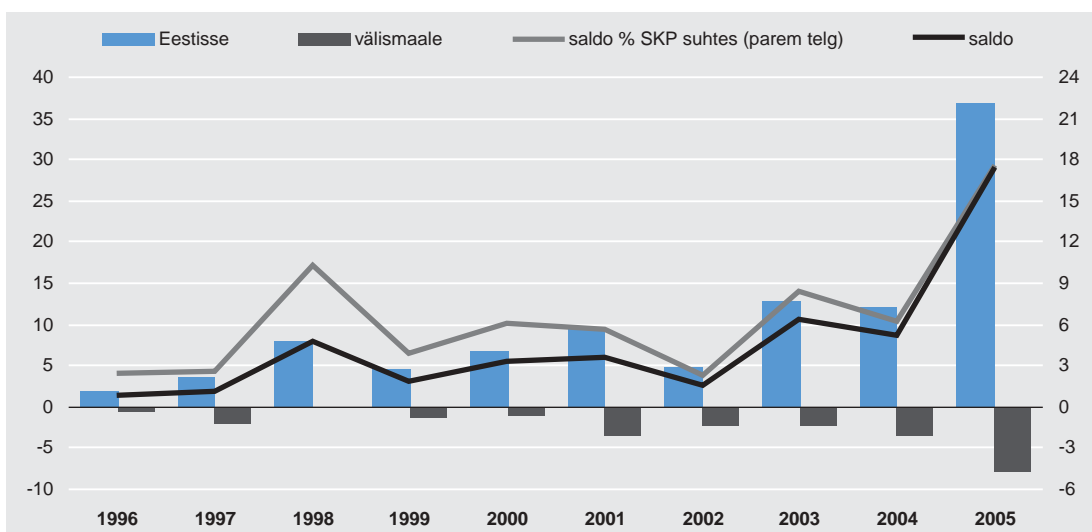
Otseinvesteeringud

Otseinvesteeringute saldo kujunes 2005. aastal 29 mld krooni ulatuses positiivseks, olles kolmandiku võrra suurem finantskonto ülejäägist. Mitteresidendid investeerisid Eestisse 36,7 mld krooni ja Eesti otseinvesteeringud välismaal kasvasid 7,7 mld krooni võrra (vt joonis 1.8).

Eestisse tehtud otseinvesteeringute maht saavutas 2005. aastal kõrgeima taseme senise maksebilansi koostamise praktika jooksul. Sellest suurema osa moodustas esimesel poolaastal Hansapanga tuumikinvestori poolt välismaistelt väikeaktsionäridelt aktsiate ülesostmine, mistõttu portfelliinvesteeringute puhul vähenesid omandiväärtpaberi kohustused 22,7 mld krooni ulatuses. Puhas netosissevool oli 9,7 mld krooni. Aktsia-/osakapitali investeeringud hõlmasid 78% kogu otseinvesteeringute mahu kasvust. Reinvesteeringute tulu suurenes 2004. aastaga võrreldes 22% ja ulatus 9,7 mld kroonini, millest krediidasutuste mitteresidentidest omanike tulu moodustas neljandiku. Jättes otseinvesteeringute aktsia-/osakapitalist välja Hansapangaga seotud tehingud, oli omakapitali juurdevool 11,4 mld krooni. Eelmise aastaga võrreldes kasvasid märkimisväärselt pika- ja lühiajaliste laenude netonõuded otseinvesteeringutele – 1,6 mld krooni. Kuigi investeeringute sissevool laenudena oli varasema aastaga võrreldes tunduvalt suurem, siis kokkuvõttes laenukohustused oluliselt ei suurenenud (vt tabelid 1.25 ja 1.26).

Suurimad investorid olid Rootsi (80%), Soome (16%) ja Saksamaa (3%). Luksemburgi investeeringud vähenesid ligi miljardi krooni võrra. Euroopa liikmesriikide osatähtsus oli 98% (vt joonis 1.9). Otseinvesteeringud suunati peamiselt finantsvahendusse (83%) ning esiletõstmist väärib ka töötlev tööstus (8%; vt joonis 1.10 ja tabel 1.27).

Otseinvesteeringud välismaale ületasid eelmise aasta mahu enam kui kahekordselt. Nagu otseinvesteeringute sissevoolu puhulgi, ei ole nii suurt väljavoolu varem registreeritud ja siingi oli tegu peamiselt krediidasutuste otseinvesteeringutega. Kaks kolmandikku otseinvesteeringute väljavoolust moodustasid

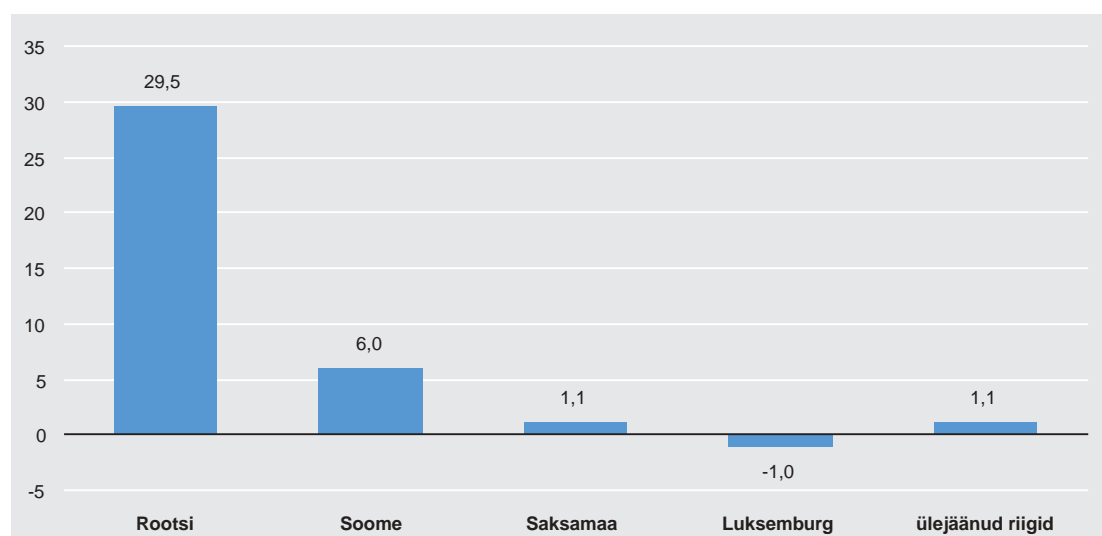
Joonis 1.8. Otseinvesteeringud (mld kr)

Tabel 1.25. Eestisse tehtud otseinvesteeringute struktuur

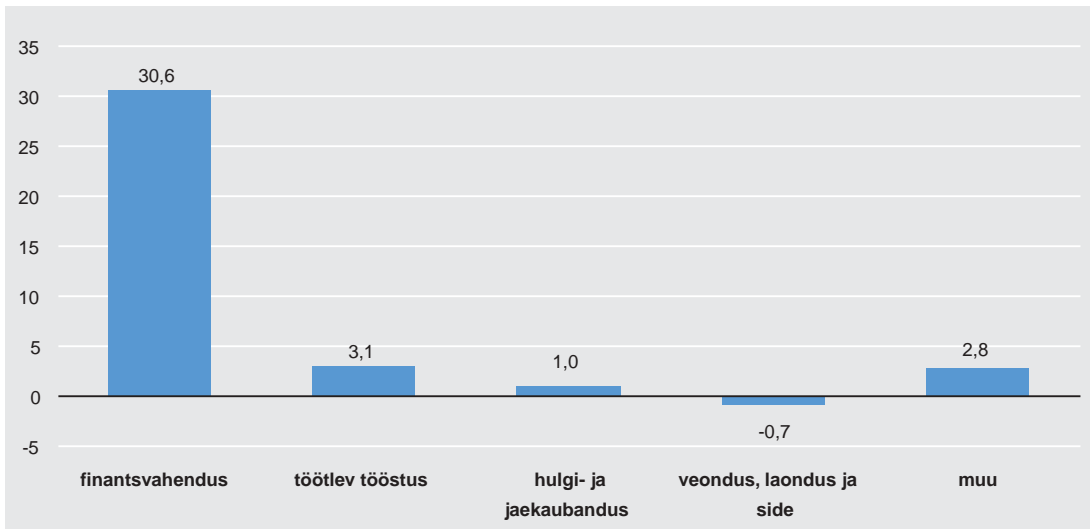
	Aktsia-/osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud Eestisse kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)		
1996	215,8	11,9	216,3	11,9	-157,9	-8,7	1 540,2	84,9	1 814,4	100,0
1997	1 360,8	36,8	1 303,8	35,3	-97,4	-2,6	1 126,9	30,5	3 694,1	100,0
1998	5 661,9	70,1	389,4	4,8	-203,9	-2,5	2 224,0	27,6	8 071,4	100,0
1999	2 551,9	57,4	721,9	16,2	-265,0	-6,0	1 439,2	32,4	4 448,0	100,0
2000	3 925,3	59,1	1 815,2	27,3	-397,3	-6,0	1 301,3	19,6	6 644,5	100,0
2001	3 641,2	38,6	3 878,9	41,1	-950,7	-10,1	2 860,2	30,3	9 429,6	100,0
2002	821,0	17,1	3 370,3	70,2	-772,6	-16,1	1 381,5	28,8	4 800,2	100,0
2003	5 329,9	41,4	6 406,7	49,8	-1 334,0	-10,4	2 462,7	19,1	12 865,3	100,0
2004	4 638,6	38,2	7 989,5	65,8	-1 454,0	-12,0	961,5	7,9	12 135,5	100,0
2005	28 681,8	78,1	9 723,7	26,5	-2 002,4	-5,4	343,4	0,9	36 746,4	100,0

Tabel 1.26. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise otseinvesteeriija suhtes (mln kr)

	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagas-tamine	Andmine	Tagas-tamine	Saamine	Tagas-tamine	Saamine	Tagas-tamine
2003	408,4	246,4	1 010,7	498,7	5 155,6	2 667,1	3 020,9	3 726,9
2004	492,7	371,2	1 774,1	862,1	4 601,5	4 882,2	3 091,7	2 197,2
2005	1 276,3	501,3	2 255,5	1 413,4	7 106,6	6 977,6	5 014,9	4 617,7

Joonis 1.9. Eestisse tehtud otseinvesteeringud riigiti 2005. aastal (mld kr)

Joonis 1.10. Eestisse tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2005. aastal (mld kr)

Tabel 1.27. Otseinvesteeringud Eestisse riikide ühenduste järgi (mln kr)

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
EL-25	9 328,3	36 170,5	76,9	98,4	287,8
EL-15	8 598,6	36 109,8	70,9	98,3	319,9
SRÜ	757,3	890,0	6,2	2,4	17,5
Ülejäanud riigid	2 049,9	-314,1	16,9	-0,9	-115,3
Kokku	12 135,5	36 746,4	100,0	100,0	202,8

aktsia- ja osakapitali investeeringud ning neljandiku ulatuses kasvas Eesti ettevõtjatele kuuluv proportsionaalne osa puhaskasumist (reinvesteeringut tulu). Ka pika- ja lühiajaliste laenude mahud kahekordistusid eelmise aastaga võrreldes. Välismaistele tütar- ja sidusettevõtjatele anti laenu 3,9 mld krooni eest ning tagasimaksud ulatusid 2,8 mld kroonini (vt tabelid 1.28 ja 1.29).

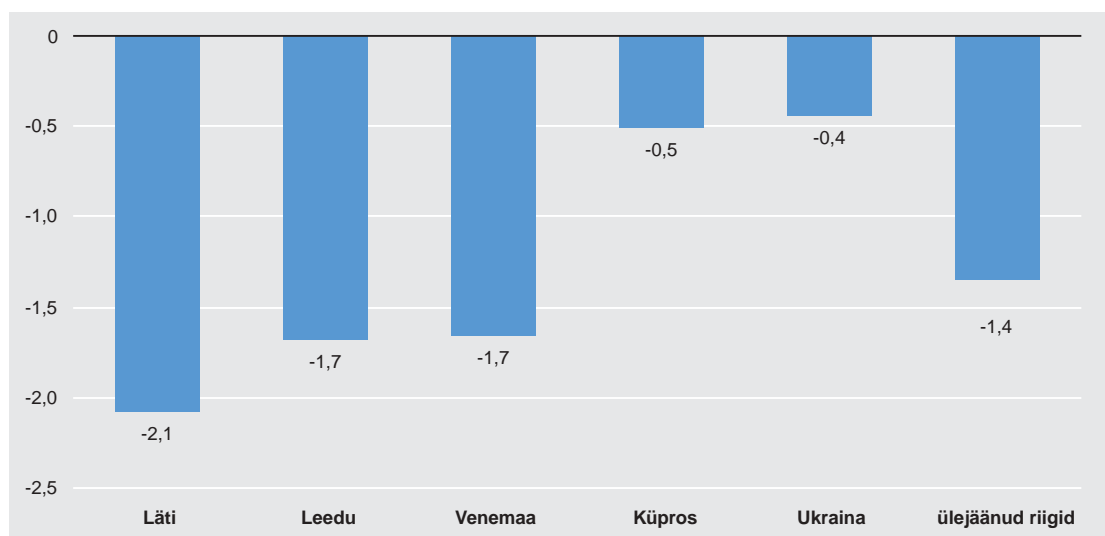
Suurimad investeeringud läksid Lätti (27%), Venemaale ja Leetu (22%; vt joonis 1.11). Enim investeeris finantsvahenduse sektor (56%), millele järgnesid kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (14%), hulgi- ja jaekaubanduse (9%) ning veonduse, laonduse ja side (7%) sektor. 66% väljavoolust paigutati Euroopa Liitu, millest uute liikmete majandusse läks 85% (vt tabel 1.30 ja joonis 1.12).

Tabel 1.28. Välismaale tehtud otseinvesteeringute struktuur

	Aktsia-/osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud välismaal kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)		
1996	-107,1	22,1	-147,2	30,4	-261,3	53,9	31,1	-6,4	-484,5	100,0
1997	-539,2	28,2	-88,5	4,6	-1 303,2	68,1	18,0	-0,9	-1 912,9	100,0
1998	-472,7	578,6	-2,7	3,3	386,7	-473,3	7,0	-8,6	-81,7	100,0
1999	-525,7	42,4	-115,7	9,3	-641,3	51,7	42,9	-3,5	-1 239,8	100,0
2000	-579,7	55,6	-65,9	6,3	-480,8	46,1	83,3	-8,0	-1 043,1	100,0
2001	-1 897,1	53,8	-305,2	8,7	-1 242,8	35,2	-83,2	2,4	-3 528,3	100,0
2002	-903,9	41,3	-665,5	30,4	-727,2	33,2	108,2	-4,9	-2 188,4	100,0
2003	-1 060,0	49,3	-741,4	34,5	-645,8	30,0	297,9	-13,9	-2 149,2	100,0
2004	-2 175,2	64,2	-919,6	27,1	-434,2	12,8	140,3	-4,1	-3 388,6	100,0
2005	-5 214,5	67,5	-1 930,8	25,0	-933,5	12,1	351,5	-4,5	-7 727,3	100,0

Tabel 1.29. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise tütar-/sidusettevõtja suhtes (mln kr)

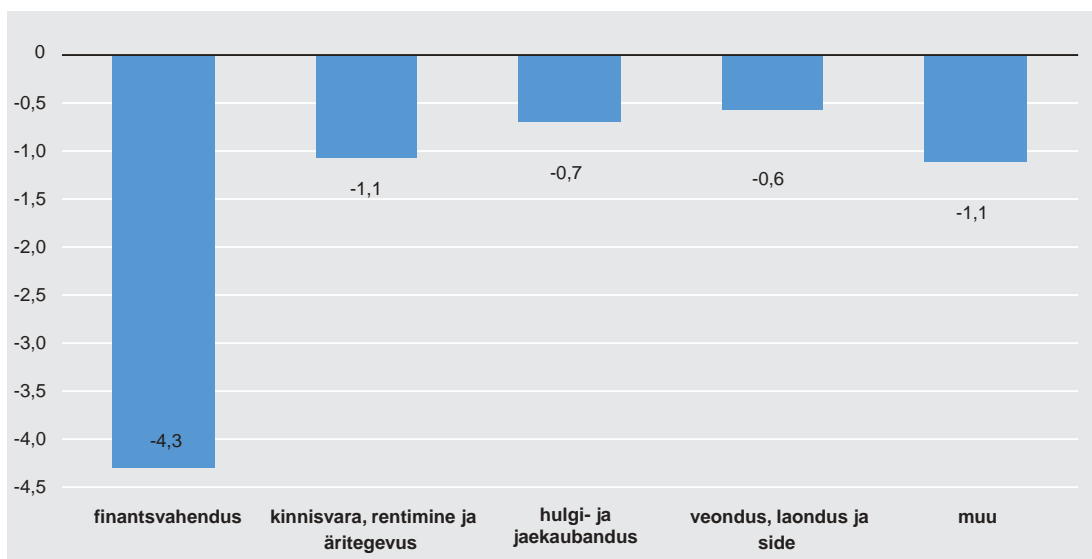
	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
2003	1 107,1	716,6	472,1	503,8	4,0	11,6	84,2	98,8
2004	934,8	1 232,5	952,4	368,9	17,9	61,2	27,9	37,1
2005	2 144,0	1 698,8	1 710,6	1 107,4	109,6	60,7	104,9	25,0

Joonis 1.11. Välismaale tehtud otseinvesteeringud riigiti 2005. aastal (mln kr)

Tabel 1.30. Otseinvesteeringud välismaale riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2004	2005	2004	2005	2005/2004
EL-25	-3 011,1	-5 062,5	88,9	65,5	68,1
EL-15	-650,7	-745,5	19,2	9,6	14,6
SRÜ	-356,7	-2 404,0	10,5	31,1	574,0
Ülejäänud riigid	-20,8	-260,8	0,6	3,4	1 153,8
Kokku	-3 388,6	-7 727,3	100,0	100,0	128,0

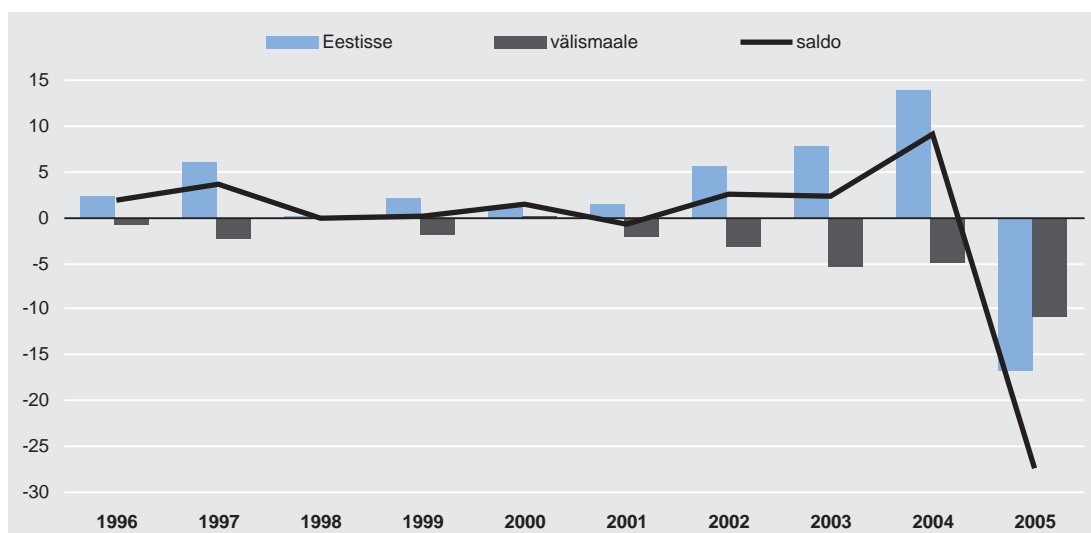
Joonis 1.12. Välismaale tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2005. aastal (mld kr)

Portfelliinvesteeringud

Portfelliinvesteeringute⁴ netoväljavool oli 2005. aastal rekordiline, ulatudes 27 mld kroonini, millest nõuete suurenemine moodustas 10,8 mld ja kohustuste vähenemine 16,6 mld krooni (vt joonis 1.13 ja tabel 1.31). Majandussektorite löikes mõjutasid väljavoolu peamiselt tehingud krediitiasutuste omandiväärtpaberitega, mille tulemusena ulatus kapitali netoväljavool 22 mld kroonini.

Portfelliinvesteeringute kohustused vähenesid 2005. aastal 16,6 mld krooni võrra, sealhulgas omandiväärtpaberite kohustused 16,2 mld ja võlaväärtpaberite omad 0,4 mld krooni (vt tabel 1.32). Omandiväärtpaberite kohustused vähenesid eelkõige krediitiasutuste kohustuste kahanemise tõttu (Hansapanga ülevõtmine). Võlaväärtpaberite kohustuste netoväljavool oli kokku 0,4 mld krooni, seejuures oli võlakirjade kohustuste sissevool ligikaudu 1,9 mld ning rahaturuinstrumentide väljavool 2,3 mld krooni. Riigiti vähenesid portfelliinvesteeringute kohustused enim Euroopa Liidu riikide ja Ameerika Ühendriikide ees (vt joonis 1.14 ja tabel 1.33).

⁴ V.a. tuletisinstrumendid.

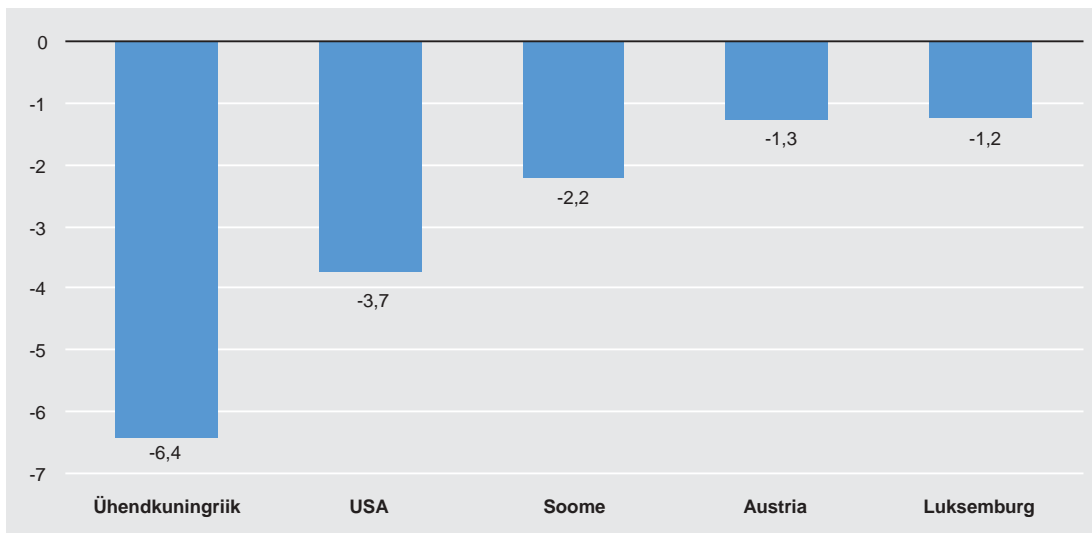
Joonis 1.13. Portfelliinvesteeringud (mld kr)

Tabel 1.31. Portfelliinvesteeringud väärtpaberi liigi ja majandussektori järgi (mln kr)

	Nõuded		Kohustused		Saldo	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Omandiväärtpaberid	-2 893,5	-4 848,9	2 205,3	-16 179,6	-688,2	-21 028,5
keskpank		-3,4			0,0	-3,4
valitsemissektor	-44,4	-8,7			-44,4	-8,7
krediidiasutused	-23,6	-124,4	144,5	-22 600,3	120,9	-22 724,7
muud sektorid	-2 825,5	-4 712,4	2 060,8	6 420,7	-764,7	1 708,3
Võlaväärtpaberid	-1 882,2	-5 969,5	11 673,0	-414,6	9 790,8	-6 384,1
keskpank						0,0
valitsemissektor	-612,1	-1 292,9	343,1	135,3	-269,0	-1 157,6
krediidiasutused	-469,0	-766,7	10 910,8	-3 192,2	10 441,8	-3 958,9
muud sektorid	-801,1	-3 909,9	419,1	2 642,3	-382,0	-1 267,6
Kokku	-4 775,7	-10 818,4	13 878,3	-16 594,2	9 102,6	-27 412,6

Tabel 1.32. Portfelliinvesteeringute kohustuste struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
1996	2 093,8	86,8	319,0	13,2	2 412,8	100,0
1997	1 763,6	29,5	4 210,8	70,5	5 974,4	100,0
1998	401,1	383,8	-296,6	-283,8	104,5	100,0
1999	3 292,3	160,5	-1 241,4	-60,5	2 050,9	100,0
2000	-538,8	-42,6	1 803,2	142,6	1 264,4	100,0
2001	568,4	39,6	866,8	60,4	1 435,2	100,0
2002	912,2	16,2	4 713,1	83,8	5 625,3	100,0
2003	1 526,9	19,6	6 256,2	80,4	7 783,1	100,0
2004	2 205,3	15,9	11 673,0	84,1	13 878,3	100,0
2005	-16 179,6	97,5	-414,6	2,5	-16 594,2	100,0

Joonis 1.14. Portfelliinvesteeringute kohustuste vähenemine riigiti 2005. aastal (mld kr)

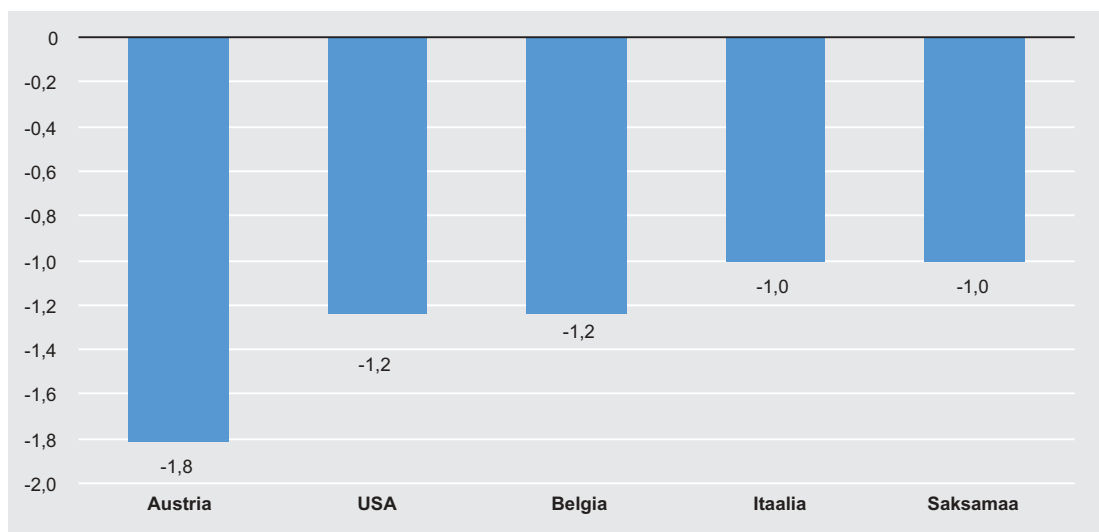
Tabel 1.33. Portfelliinvesteeringute kohustuste struktuur riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)				Osatähtsus (%)			
	Nõuded		Kohustused		Nõuded		Kohustused	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
EL-25	-2 484,8	-7 750,8	13 117,4	-12 526,2	52,0	71,6	94,5	75,5
EL-15	-1 160,1	-4 941,2	13 554,6	-13 131,3	24,3	45,7	97,7	79,1
SRÜ	-184,4	-589,5	224,6	105,8	3,9	5,4	1,6	-0,6
Ülejäänud riigid	-2 106,5	-2 478,1	536,3	-4 173,8	44,1	22,9	3,9	25,2
Kokku	-4 775,7	-10 818,4	13 878,3	-16 594,2	100,0	100,0	100,0	100,0

Portfelliinvesteeringute nõuded kasvasid aasta jooksul 10,8 mld krooni võrra ning seda nii omandi- kui ka võlaväärtpaberite osas, vastavalt 4,8 ja 6 mld krooni (vt tabel 1.34). Kõige aktiivsemalt investeerisid mitteresidentide emiteeritud omandiväärtpaberitesse muu sektori ettevõtted kogusummas 4,7 mld krooni. Võlakirjadesse ja rahaturuinstrumentidesse investeerisid samuti enim muu sektori ettevõtted ning sellest tulenev kapitali väljavool ulatus kokku 3,9 mld kroonini; järgnes valitsemissektor 1,3 mld krooniga. Riigiti suundusid portfelliinvesteeringud peamiselt Austriasse, Ameerika Ühendriikidesse ja Belgiasse. Riikide ühenduste järgi tehti 72% investeeringutest Euroopa Liidu riikidesse (vt joonis 1.15).

Tabel 1.34. Portfelliinvesteeringute nõuete struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
1996	-181,0	28,8	-447,4	71,2	-628,4	100,0
1997	-1 238,5	53,4	-1 080,8	46,6	-2 319,3	100,0
1998	500,8	-391,6	-628,7	491,6	-127,9	100,0
1999	187,0	-9,9	-2 081,9	109,9	-1 894,9	100,0
2000	53,3	34,8	99,8	65,2	153,1	100,0
2001	236,5	-11,3	-2 336,7	111,3	-2 100,2	100,0
2002	9,1	-0,3	-3 192,0	100,3	-3 182,9	100,0
2003	-1 028,9	19,2	-4 322,7	80,8	-5 351,6	100,0
2004	-2 893,5	60,6	-1 882,2	39,4	-4 775,7	100,0
2005	-4 848,9	44,8	-5 969,5	55,2	-10 818,4	100,0

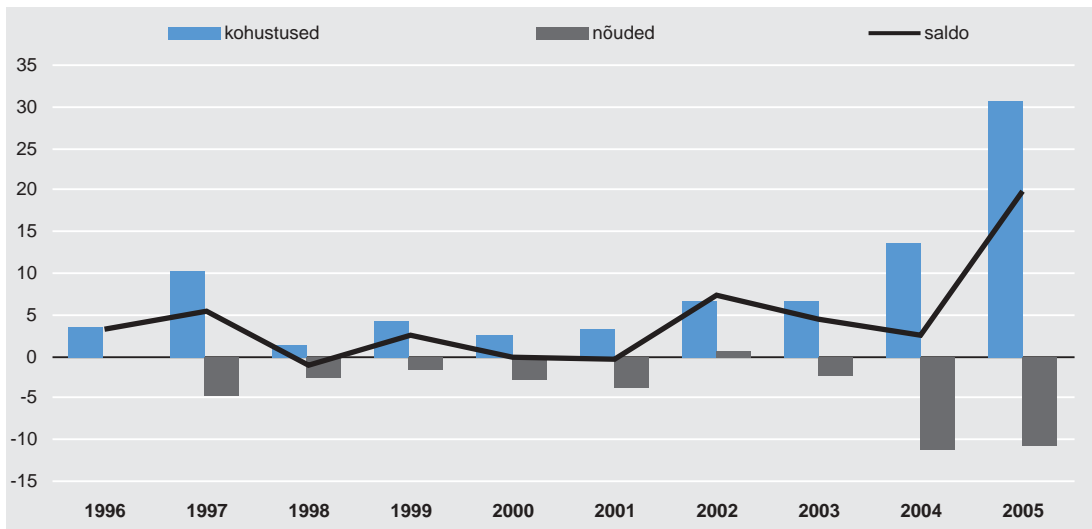
Joonis 1.15. Portfelliinvesteeringute nõuete kasv riigiti 2005. aastal (mld kr)

Muud investeeringud

Muude investeeringute netosissevool ulatus 2005. aastal ligikaudu 20 mld kroonini, kusjuures kohustused kasvasid 30,6 mld ja nõuded 10,7 mld krooni (vt joonis 1.16). Kui vaadelda muude investeeringute struktuuri tähtaegade lõikes, siis toimus kapitali sissevool pikaajalise kapitalina – ligikaudu 22 mld krooni (vt tabel 1.35). Lühiajalise muu investeeringukapitali osas toimus aga kapitali väljavool 1,6 mld krooni ulatuses. Kui eelnevatel aastatel on jooksevkonto puudujääki finantseeritud üldiselt otse- või portfelliinvesteeringute abil, siis 2005. aastal oli finantseerimisallikaks peamiselt muu investeeringukapital.

Muude investeeringute kohustused kasvasid aasta jooksul 30,7 mld krooni võrra, millest laenukapitali osatähtsus oli 83% ja hoiuste oma ligikaudu 10% (vt tabel 1.36). Kohustused kasvasid kõigi alamkontode lõikes. Muu investeeringukapitali sissevool toimus peamiselt laenude ja hoiustena (vastavalt 25,5 ja 2,9 mld

Joonis 1.16. Muud investeeringud (mld kr)

Tabel 1.35. Muud investeeringud tähtaja järgi (mln kr)

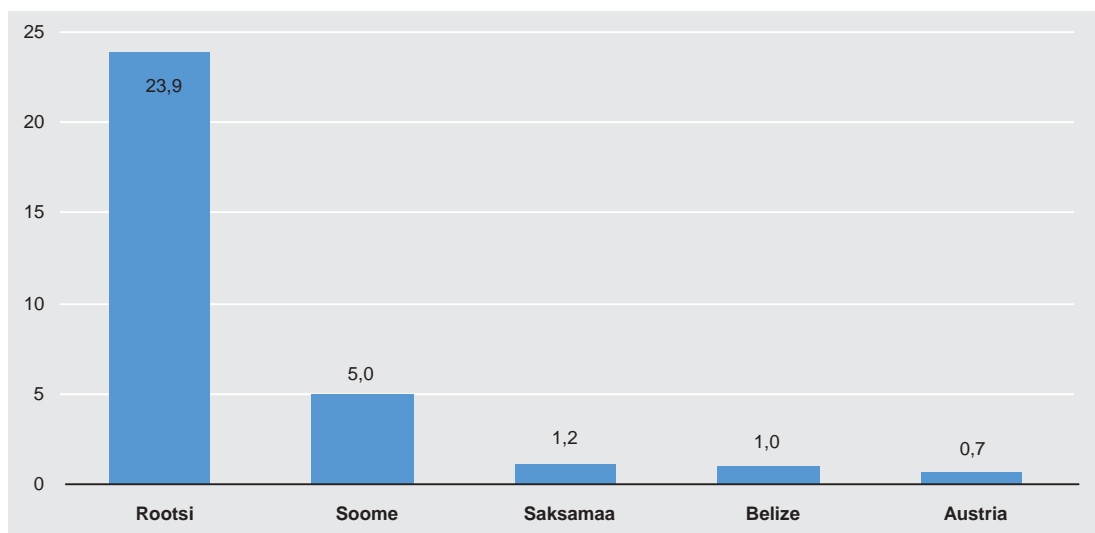
	Nõuded		Kohustused		Saldo	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Pikaajaline kapital	-6 052,7	5 432,1	3 740,4	16 085,6	-2 312,3	21 517,7
keskpank	-10,5	-0,7			-10,5	-0,7
valitsemissektor	-45,0	-60,9	-195,0	-178,3	-240,0	-239,2
krediitiasutused	-5 016,0	2 953,7	2 475,0	12 094,8	-2 541,0	15 048,5
muud sektorid	-981,2	2 540,0	1 460,4	4 169,1	479,2	6 709,1
Lühiajaline kapital	-5 116,1	-16 139,0	9 974,7	14 580,1	4 858,6	-1 558,9
keskpank			189,6	-693,2	189,6	-693,2
valitsemissektor	-119,3	-60,2			-119,3	-60,2
krediitiasutused	-3 347,2	-15 572,3	9 481,5	13 643,3	6 134,3	-1 929,0
muud sektorid	-1 649,6	-506,5	303,6	1 630,0	-1 346,0	1 123,5
Kokku	-11 168,8	-10 706,9	13 715,1	30 665,7	2 546,3	19 958,8

Tabel 1.36. Muude investeeringute struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
1996	426,7	12,6	1 723,7	50,7	1 232,3	36,3	14,8	0,4	3 397,5	100,0
1997	367,0	3,6	6 399,7	63,0	2 426,0	23,9	961,8	9,5	10 154,5	100,0
1998	-221,2	-16,3	290,0	21,3	365,5	26,9	924,2	68,0	1 358,5	100,0
1999	119,1	2,8	2 399,7	57,3	1 462,7	34,9	204,3	4,9	4 185,8	100,0
2000	1 080,9	41,6	-785,3	-30,2	1 955,4	75,3	345,6	13,3	2 596,6	100,0
2001	102,9	3,1	2 570,4	78,2	81,4	2,5	533,5	16,2	3 288,2	100,0
2002	781,1	11,6	1 963,3	29,2	3 763,5	55,9	225,4	3,3	6 733,3	100,0
2003	-115,7	-1,7	3 219,5	47,8	4 587,9	68,2	-960,3	-14,3	6 731,4	100,0
2004	625,2	4,6	4 564,6	33,3	8 804,7	64,2	-279,4	-2,0	13 715,1	100,0
2005	1 616,7	5,3	25 453,6	83,0	2 953,3	9,6	642,0	2,1	30 665,6	100,0

krooni). Kaubanduskrediidi ja muude investeeringute kohustuste kasv toetas kapitali sissevoolu 2,3 mld krooniga. Riikide ühenduste lõikes kasvasid muude investeeringute kohustused peamiselt Euroopa Liidu riikide ees kogusummas 30,6 mld krooni, riigiti enim aga Rootsi, Soome ja Saksamaa ees (vt joonis 1.17 ja tabel 1.37).

Muude investeeringute nõuded 2005. aastal kasvasid ja sellest tulenev kapitali väljavool ulatus 10,7 mld kroonini (vt tabel 1.38). Peamiselt suurenesid muu investeeringukapitali nõuded hoiuste ja kaubanduskrediidi toel, kogusummas 14 mld krooni. Laenu nõuded vähenesid 3,8 mld krooni võrra. Riigiti kasvasid muude investeeringute nõuded enim Leedu, Rootsi ja Saksamaa suhtes (vt joonis 1.18). Laenukapitali nõuetest ja kohustustes annab täpsema ülevaate tabel 1.39.

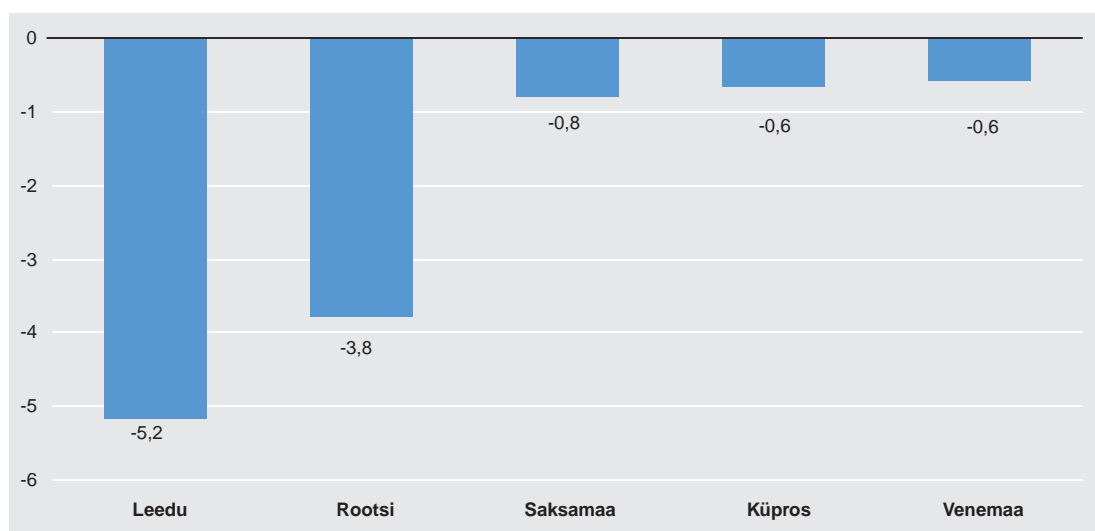
Joonis 1.17. Muude investeeringute kohustuste kasv riigiti 2005. aastal (mld kr)

Tabel 1.37. Muude investeeringute struktuur riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)				Osatähtsus (%)			
	Nõuded		Kohustused		Nõuded		Kohustused	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
EL-25	-9 117,3	-8 947,0	11 581,0	29 081,6	81,6	83,6	84,4	94,8
EL-15	-3 960,7	-4 377,7	9 695,4	29 738,7	35,5	40,9	70,7	97,0
SRÜ	-1 637,1	-518,0	955,1	541,1	14,7	4,8	7,0	1,8
Ülejäänud riigid	-414,4	-1 241,9	1 179,0	1 043,0	3,7	11,6	8,6	3,4
Kokku	-11 168,8	-10 706,9	13 715,1	30 665,7	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 1.38. Muude investeeringute nõuete struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
1996	-565,6	525,7	-16,5	15,3	590,3	-548,6	-115,8	107,6	-107,6	100,0
1997	-851,4	18,4	-1 633,3	35,2	-1 820,5	39,3	-330,3	7,1	-4 635,5	100,0
1998	-993,7	40,1	-542,2	21,9	-1 049,9	42,3	105,6	-4,3	-2 480,2	100,0
1999	-401,8	24,3	-57,4	3,5	-887,9	53,8	-304,1	18,4	-1 651,2	100,0
2000	-78,0	3,0	-2 814,0	106,7	-103,0	3,9	356,7	-13,5	-2 638,3	100,0
2001	-584,8	15,7	-2 278,9	61,3	-738,0	19,9	-115,0	3,1	-3 716,7	100,0
2002	1 047,6	150,7	-1 324,5	-190,5	742,6	106,8	229,4	33,0	695,1	100,0
2003	-1 028,2	45,0	-3 520,4	154,1	2 209,4	-96,7	54,6	-2,4	-2 284,6	100,0
2004	-1 032,0	9,2	-8 455,5	75,7	-1 545,1	13,8	-136,2	1,2	-11 168,8	100,0
2005	-1 977,4	18,5	3 835,2	-35,8	-12 251,5	114,4	-313,3	2,9	-10 707,0	100,0

Joonis 1.18. Muude investeeringute nõuete kasv riigiti 2005. aastal (mln kr)

Tabel 1.39. Laenukapitali nõuded ja kohustused (mln kr)

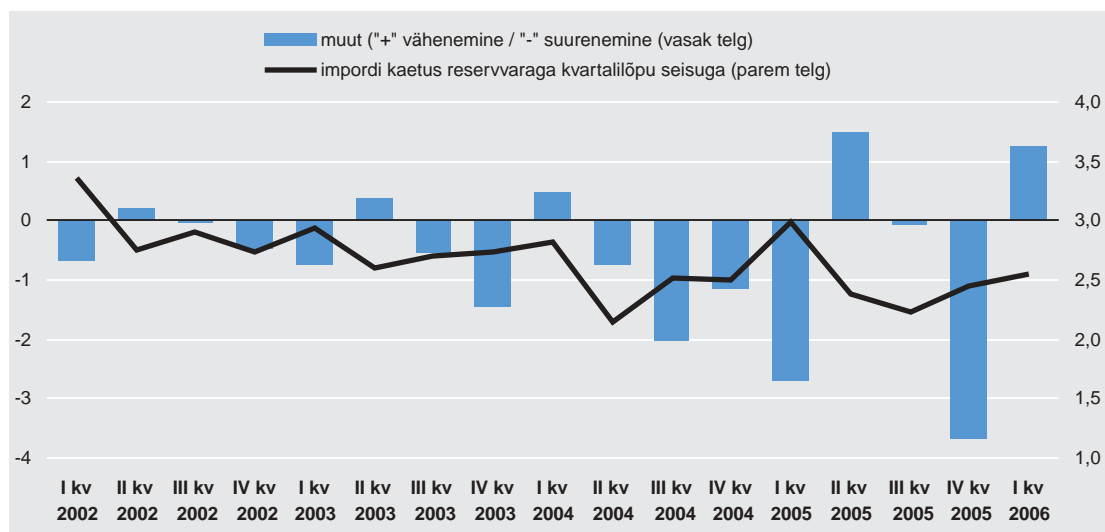
	Nõuded			Kohustused		
	Andmine	Tagastamine	Kokku	Saamine	Tagastamine	Kokku
2003	-34 919,2	31 398,9	-3 520,3	30 076,6	-26 857,1	3 219,5
2004	-29 782,7	21 327,1	-8 455,5	45 446,7	-40 882,1	4 564,6
2005	-77 660,1	81 495,3	3 835,2	126 231,3	-100 777,7	25 453,6

Reservvara

Maksebilansi reservvara kasvas 2005. aasta jooksul 4,9 mld krooni võrra (vt tabel 1.40). Impordi kaetusest reservvaraga annab ülevaate joonis 1.19.

Tabel 1.40. Reservvara struktuur

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)	
	2004	2005	2004	2005
Kuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Sularaha ja hoiused	875,3	-389,5	-25,6	8,0
Väärtpaberid	-4 272,7	-4 470,3	124,7	91,5
omandiväärtpaberid				
võlakirjad	-837,5	-1 870,6	24,4	38,3
rahaturuinstrumentid	-3 435,2	-2 599,7	100,3	53,2
Muud nõuded	-28,0	-24,1	0,8	0,5
Kokku	-3 425,4	-4 883,9	100,0	100,0

Joonis 1.19. Kulla- ja välisreservide muut (mld kr) ja kaubaimpordi (v.a töötluskaubad kaetus reservvaraga) kvartalilõpu seisuga (parem telg)